Do anh Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Kho Sách Xưa Quán Ven Đường

NÂY MỘNG NỬA NHIỀU
SUCRÉ CONCRÈ NESTLÉ
LES FILS D'HENRI NESTLÉ
PARIS

Năm thứ ba ≡ N° 765

Đuốc nhà nam

Chủ nhiệm: NGUYỄN-PHAN-LONG

BÁO QUÁN VÀ TÒA-SOẠN
72, Rue Legrandière — Dây thép nói số 6,96

Quản-lý: NGUYỄN-VĂN-SÂM

GIÁ BÁO:
Một năm .. 15$00
Sáu tháng .. 8 00
Ba tháng .. 4 00
Một tháng .. 1 50
Mỗi số .. 0 07

Thứ năm 24 Novembre 1932

CHÁNH-SÁCH «ƯỚT» VỚI CHÁNH-SÁCH «KHÔ»

Trường chánh-trị thế-giới một lần sử-lại xảy ra những công cuộc lớn nhất trong một đời người. Huế kỳ thay đổi chức tổng-thống thời phân sự-ghép và những lớn chỉ riêng của cá-nhơn có ảnh hưởng lại làng tới đường chánh-trị và thực tế Âu-châu. Ở nước Đức thì sự kết-quả một vụ bỏ thăm làm cho cuộc xu-hướng chung của quốc-dân đã rõ đầy về đường cái chánh-sách lộng quyền của một chánh-phủ ý vào thế-lực mình bơn là người được đông hơn mà đoạt-luận. Còn người-trường nước Đại-pháp đâu quan thế-tướng Herriot lần nào trợ-tiếp với các hàng dân biểu, tuy được thắng phiếu nhưng vẫn chưa lấy là chiếm được chủ-quyền nhứt-cị h, bình như cái tế-lực của chánh-phủ còn phải lấy theo mối công-phu của hai phái đảng mạnh mẽ của tả-chủ hữu-dực nghị-viện mà định phương châm cho thuyền quốc-gia được thuận buồm xuôi gió trên biển chánh trị.

Đối với dư-luận nước Pháp thì hai ông thống-lãnh mới cả Huê-kỳ có sự ảnh-hưởng khác nhau rất phân biệt. Vì đường ngoại giao ông Roosevelt coi sự hòa-bình chung của nhơn-loại là hệ-trọng, nhưng trước hết phải ổn-định cách nào cho cứu-địch bề ngoài tuyệt đường bị-vọng xâm-phạm tới bờ cõi. Trên đường thiệt-tế, ông đã tỏ bày ý-kiến nhứt định rằng liệt-quốc nên hiệp-tác nhau, bài kết những bộ-thành hiểm trở của ngách tanh thương-chánh, dặng nước nào cũng chẳng phải chịu đường bó buộc riêng về thương-lợi, lại tránh khỏi nỗi mâu nghẹn ở trên cuộc mậu-dịch. Muốn cho thương-giới bớt tổn vinh-viễn phân-quyền thắng tay tranh cạnh thời nước nào cũng được tự do thực hành cái chánh-sách bình bị tùy theo sự nhu-yếu của phạm-vi phòng-ngừ trong cổ-bờ.

Phần bệ trong nhứt trong chương trình giao-tế của Huê-kỳ đối với Liệt-cường Âu-tây là vấn-đề công-thái. Từ sau cuộc đình-chiến tới giờ Huê-kỳ nghiễm nhiên thành ra vị trái chủ chung của hết thảy những nước tranh trận Âu-châu. Trong khi ông Roosevelt cổ-động về thời kỳ cạnh-tranh cuộc bỏ thăm, bộc lộ rõ ràng cái thái-độ của chính thống-lãnh tương lai, không thể nào đem một nét kỹ mà hết những sẽ tiếc của liệt-cường Âu-châu thấy ngỡ. Bỏ là cách sở vì tùy theo trí lựu của quốc-dân, nhưng sự sở hành sau nầy chẳng khỏi sẽ đi theo sự xu-hướng của xã-hội mà thể lấy cho cách chánh chước được êm đẹp vẹn toàn.

Những công cuộc xảy ra trong hà nước lớn nhứt trên thế-giới, nay tăng tiệm đã gần tới buổi êm đẹp rồi, có lẽ hầu hết những dân-tộc giữa về bí-vọng trên đường mưu sanh cũng được muốn một hưởng thụ chút ảnh hưởng mỹ mãn. Còn như ba nước Huê-kỳ, Đức với Pháp, đối lẫn với nhau thì những công cuộc lớn nhứt xảy ra của nước nầy chẳng khỏi có điều can hệ tới vận mạng chung của nước khác. Nay hãy nói về cuộc bầu thống lãnh Huê-kỳ có ảnh hưởng gì tới ngoại quốc chăng?

Vì những dân-tộc chưa có tư-cách được hiệt danh trong thứ-vị cáo hàng liệt-cường thời ông Roosevelt xưa nay vẫn thân vọng cái dư-luận giải phóng nước Phi-lợi-tân, muốn cho nước nầy hưởng thụ trọn-quyền là một quốc-gia tự trị. Vậy sự kết quả vụ bầu tổng-lãnh Huê-kỳ chẳng là ảnh-hưởng trên đường bị-vọng của một dân tộc đã có nửa bước tự do trong trường sanh-hoạt hay sao?

Huê-kỳ trong vụ bỏ thăm công cử chức thống-lãnh, hết thảy dư-luận nước Pháp đối phó với ba nhà ông cử là ông Hoover là thống-lãnh mãn khoá với ông Roosevelt là thống-lãnh của hi-vọng, đã gây nên mối mâu-thuẫn hoi chút kịch-liệt.

Đối với dư-luận nước Đại-pháp ông Roosevelt vốn là đồng giới một gia-tộc đã có danh hiệu rất êm lưới đẹp tại trong các chánh trị giới nước Pháp. Ngay từ buổi nhóm lũa cạch-tranh trong vụ đầu phiếu, bình như suất từ Nam chí Bắc, nơi đông cổ đoài nước Đại-pháp, đã nổi lên một lubảng ở êm d'm xui-giục cho nhứt bạn quốc-dân khấn thêm được hoan-hô tin tức thắng phá của quan thống-đốc Roosevelt.

Sự bị-vọng chung đó không phải là chẳng có nguyên ý rất trầm trọng, khiến cho hết thảy những nhà yên nước thương tới, nhơn-dịp ông Roosevel tranh-cử nầy, đều hồi lưỡng lại bỗng chiến tranh, ông đã thân sang nơi chiến trận, đốc lòng hi sanh tinh mạng để góp sức với binh-gia liệt-cường đồng minh trong cơn chống chỏi với tướng-quyền ở sơi đọn lửa. Trong khi ông Roosevel phơi thân giải-thể ở chốn sa-trường, thì ở nước nhà giao-tộc ông sau khi đã đem hết thế-lực tô-bồo cho quốc-dân đem trọn tâm-huyết mà hoan-ghênh cái nghị hạ chiến tranh cho Đức, lại một lòng nhiệt thành vận-động

(Coi qua trương sáu)

Chuyện thị-phi

Mó cha chẳng khóc

Anh em số-phơ mà ngồi lo đắn đi đặp-vấn-kỹ đặng thọc-mách một lần nữa là Công Luận bữa 21 nầy, để làm cho Phong-Trần bị chủ-nhơn Bước-Ném-Nam quở trách là nói xấu, nó lẻ khiến cho cái việc nghiên-cứu chấn phương sự-an Diệp, chẳng khỏi gặt lấy giá trị mất. Tiếc quá! cái chương-trình chưa đó xô-lá - còn dài, cơ ngừa điều-mai cho dư-luận rõ cái mặt đây mày đặc của tại hàm «xiêm-mại dư» của công-chúng, lại vẫn giấu nghề, tay vậy anh em sếp-phơ vốn Phong-Trần nầy, bề trong hay bề ngoài, cũng là đồng thuyền đồng lội chớ sao? Mới hỏi rằng tại: Phong-Trần cũng giấu anh em sao lại ngồi trên mặt bọn Xuyên-Diệp để cho cái đồ cho phương bại lý thường luôn. Hãy xin anh em trước hết thời nghĩ đến danh-giá riêng của mình, và đừng quên đạo bằng chị bạn ở nhà nên phòng ngừa cho cẩn thận, nếu để cho tại «gianh vự của vạn-kiếp vô nhà, không khéo lại bị kẻ thọc về nhà kể cắp ở lắm với người.

Giữ sự ai kia, Phong-Trần không ra miệng, nhưng anh em sếp-phơ đã có lòng yêu hồi tôi, Phong-Trần phải trả lời, để anh em rõ công chuyện, tư sao đừng chơi cái mùng làm tiền cho thấy kẻ cán cuốt là Diệp-vân-kỳ nữa, mà chẳng ai khen nào.

Phong-Trần không phải là vì tâm giấy mới của Bông-Lai-Cảnh mà giận ai đâu.

(Coi qua trương sáu)

Về vấn-đề

Bò thuế xuất cảng lúa gạo

Quan Toàn quyền nói rằng công-nhơ thiếu hụt nên chẳng chịu bỏ thuế ấy. Quan Tổng trưởng thuộc địa và ông Nghị Outrey xin bỏ thử một năm

Hôm kia bổn báo có đăng tin cho độc giả hay rằng nhờ M. M. A. Varenne, nguyên Toàn-quyền Đông dương, và ông Nghị Outrey bết sức tỏ bày ở ban ấy viện thuộc địa, nên quan tổng trưởng thuộc địa A. Sarraut có cho quan Toàn quyền Đông-Dương hay rằng thuế xuất cảng lúa gạo có thể bỏ được.

Quan Toàn-quyền Pasquier viện lẽ rằng năm nay công-nhơ Đông Pháp thiếu hụt 5 triệu đồng nên có trả lời cho quan Tổng-trưởng thuộc địa hay: thuế xuất cảng lúa gạo ắt chẳng thể bỏ được.

Quan Toàn quyền nói rằng thuế xuất cảng lúa gạo mà bỏ đi, nếu cũng chưa chắc là sổ tiêu-thụ lúa gạo Nam-kỳ sẽ đăng lên được.

Quan tổng trưởng thuộc địa, sau khi ước tính hồi ấm như vậy hiện đành bỏ thêm một bước điều-vận cho quan toàn quyền Đông dương bảo tồ thử thuế ấy một năm, trước để xem tình hình coi sẽ ra sao, sau cho vui lòng nông gia.

Bổn báo chưa rõ quan toàn quyền Pasquier sẽ nghĩ sao. Báo giờ được tin gì khác, bổn báo sẽ đăng thêm lên.

Đức Bảo-Đại

lấy tư-cách du-lịch đi viếng các xứ mọi

Bổn Courrier de Saïgon có đăng tin như vầy:

Thượng tuần tháng Décembre đến đây, đức Bảo Đại sẽ ngự giá viếng các tỉnh Ninhtrang Poanrang và Phanthiết.

Rồi thì sau Tết Hoàng-thượng sẽ đi viếng các tỉnh mọi ở miền thượng-du Đông nai, Đa lạc và Kontum.

Người ta vẫn biết rằng Hoàng-thượng đi viếng các tỉnh nầy là du lịch, chớ không lấy tư cách Hoàng-đế ngự giá tuần du.

Bọn Mọi không phải là dân của Hoàng đế Việt Nam và xứ sở chúng ở không khi nào thuộc về đất nước ngài.

Nếu như chánh phủ giúp cho triều đình Huế sắt nhập cảo đất ấy, ấy là một đều thất sách lớ trong đường chánh trị. Ấy là một đều lầm lỗi nặng.

Chánh phủ bảo hộ nên để cho như vậy, ấy là quên hẳn rằng bổn phận mình phải bảo-hộ hết cảo giống dân Đông-dương nầy.

Nhứt là quên rằng bọn mọi đó đã mấy đời đã mán với người Annam để duy-trì lấy quyền tự chủ của chúng.

Chúng phục tùng người Pháp mà thôi, chớ không ai khác.

Nay nếu thơn lòng tin cậy của chúng đã lỏ ra, mà giao chúng vào tay kẻ thù đời đời kiếp kiếp của chúng thì cuộc phải là một đều chánh đáng đâu...

Hãn là dụng tình.

Nước Nhựt-Bổn đã khởi-sự nhiễm đều tệ của Âu-tây rồi

Một buổi nhóm ở Quốc Hội Nhựt-Bổn

(Tiếp theo và hết)

— Hình như ông bạn bình phẩm nghiêm-khắc quá. Phần nhiều các nước bên Âu-Tây nhứt là nước Anh đã đã thế-kỷ nầy đến thế-kỷ khác gầy dựng ra nhiều hội-nghị (institutions parlementaires) và lo huấn-luyện quốc-dân về đường chánh-trị. Họ có tuần tự mà lo các công-việc ấy. Còn như Nhựt-Bổn chẳng chỉ trong sáu chục năm mà phỏng theo bên Âu-Tây tạo lập được một cái chế-độ mới mẻ ấy, có phải là một việc phi-thường không?

Nói như vậy cũng được. Nhưng cái chế-độ ấy lại sẩy cho nước Nhựt lắm điều tệ-hại. Thuở trước nước Nhựt không lưu-tâm đến cái chế-độ ấy thì nước Nhựt không hề vụ lợi; đó là cái đức tốt của nước Nhựt. Những cuộc âm-mưu những cuộc thích-khách, những cuộc xung-đột của các đảng-phái coi ra tình nhiều thật! Nhưng mà về phương-diện lý-tài thì được trong sạch. Hiện nay...

Có có thấy bại đảng chánh-trị lớn ấy có dựng cơ quan tại đâu đâu nào rực rỡ không? Đã-đó, hai đảng ấy có nhiều điền-sản có giá-trị ở ngoài phạm-vi của đảng. Tài-chánh của đảng thì nhiều, đến lúc tuyển-cử lại tăng lên thập bội.

Bởi đâu mà có số tiền ấy? Trước hết có phải nhờ tánh lanh, tài-lợi hay lòng ái-quốc mà viên lãnh-tụ của mỗi đảng được tuyển-dụng hay không? (Vì không có cuộc công cử không đâu, bị đương tuyển dụng là nhờ có của cải mà thôi. Lại nữa, lại nhờ đồng nghĩ-lập liên đoàn (trust) mỗi nhà ngân hàng lớn, mỗi hộ kỹ nghệ đều có đảng phái riêng. Mỗi đảng ấy đều được nhà lãnh tụ phụ-cấp tiền bạc rộng rãi.

Một vài hội tư bản ấy lại cho tiền tay mua đứt hai đảng chánh trị lớn trên kia để binh vực quyền lợi mình trong một bộ thượng thơ nào vậy.

Có tưởng cái ảnh hưởng sở làm sao? Chỉ là những việc mua tiền nhơ nhuốt, nhưng sự phá chuẩn vì tiền mua thế thì chỉ là cái quốc-gia đã bán cho kẻ trả được mấy giá vậy.

Mỗi lần có việc lộ xấu ra thì các viên thượng thơ bị dính-líu vào. Cách vài năm nay người ta xét ra có một vị thượng-thơ không phải bực tầm-thường vì tính riêng mà chuẩn-y cho các chủ nhà thầu-chánh-thu-nhiệm một quận mới thành lập. Mấy lão gần đây, có năm vị cựu-thượng-thơ vì làm tính đồ cho các sở làm thường lậu thuế của nhà nước đến 100 triệu đồng tiền mà năm mà phải bị xử đồng lỗ.

Ai cũng đều biết ở đây muốn có cái lãng cấp thương gia phải tốn tới 10000 đến 50000 viên (yen) giao cho kẻ trung gian, có đó khi số tiền ấy cũng chạy lọc vào những túi của các nhà đình tiếng.

Những việc tế vì chánh trị và tài chánh hả ở các nước khác không có ư?

Về những cuộc tuyển cử gần đây, quốc dân làm cho đảng Bảo-hoàng được chiếm số ghế nhiều nhứt là 304 ghế, vậy thì quốc dân Nhựt-bổn không có lòng tin nhiệm ở đảng ấy?

— Ấy! Hãy bàn đến các cuộc tuyển-cử. Năm 1927 chánh phủ cho dân được phổ thông đầu phiếu mà cái trình độ chánh trị của dân ấy chỉ là cái trình độ về buổi trung-cổ. Những cuộc tuyển-cử ấy chỉ giải-quyết bằng quyền thế và tiền bạc.

Muốn làm nghị-viên phải tốn độ đồng chừng 50.000 viên. Mỗi đảng đều có những vị thế kỷ đã thâu những số tiền phụ cấp và mua những quyền công dân, ngoài những viên thơ kỷ ấy mỗi đảng lại có một đội người bộ-hạ rung thành nhứt bổ hà đảng. Trong thời kỳ tuyển cử, phe bộ hạ ấy chạy khắp trong nước để kiếm thăm với các vị quan lại.

Bọn nầy dùng cách dọa nạt cách bom hót, hoặc hăm đủ đều để kiếm lá thăm, những việc ấy bỏ gọi là cuộc tuyển truyền chánh trị. Bọn nầy lãnh những số tiền lớn, chung chế bổ ra một phần, còn bao nhiêu chẳng bỏ tới. Cái nghề của bọn ấy rất có lợi, không thì cũng được vinh hiển lắm.

Nơi quê mùa ngu-độn khổ, một lá thăm giá kể đồng đầy một đồng viên. Ở những nơi khác, lá thăm lại mắc hơn. Nhưng mà những cách kiếm thăm vẫn như nhau.

Thế là cách lo chiếm phần đông để làm đại biểu cho «Dân-Ý».

Riêng về cuộc tuyển-cử nầy, việc tệ lại trầm trọng hơn, những vụ giao lại xảo-trá về việc tuyển cử lại nhiều lắm, đến hơn 4000 lần cho đến đổi quan thượng thơ Inuka phải phản-kháng. Người xin xem xét trở lại luật tuyển cử. Nhưng mà có lẽ đã trễ quá rồi.

Nghèo đói quá nên làm bê thả con

Cách năm sáu tháng nay, trên sông chợ Kinh thuộc về quận Cái-tâu-thượng, bụi Sidee, gần thương hồ qua lại đều thấy có một cái bè trôi lần lần trên sông. Chiếc ghe nào đi ngang bè đều có nghe tiếng một đứa trẻ nhỏ nói: «Có bánh không cho tôi ăn với?»

Khi bè trôi đến chợ Kinh có người vớt bè thì thấy trên bè có một đứa trẻ ba tuổi và một đứa trẻ 8 tháng. Kẻ vớt bè chỉ lấy đứa trẻ ba tuổi đem lên nhà nuôi rồi xô bè lô đứa trẻ 8 tháng kia trôi lại trên sông.

Bè trôi được một đổi xa xa thì có người bắc ấm khác với mà đem đứa trẻ lên nhà rồi người ấy lấy bông đem cho kẻ khác nuôi.

Nghe nói khi người ta đem đứa nhỏ 3 tuổi kia lên bờ thì nó đòi ăn cơm dữ lắm. Do theo lời nói của đứa bé thì có kể đoán cho vì cha mẹ của 2 đứa bé khốn nạn nầy nghèo quá không cơm nuôi con nên mới đành lòng như vậy.

TÌNH TRẠNG SỰ LÊ-VĂN-KIM ĐƯỢC TRIỀU ĐÌNH HUẾ TRỌNG DỤNG

Hôm trước các báo có đăng tin nói ông Đặng-phúc-Thông và trạng sư Lê-văn-Kim được triều đình Huế trọng dụng. Vì phần ông Đặng-phúc-Thông thì ông đã xin chánh lại rằng tin ấy đến nhà báo chớ không có.

Còn trạng-sư Lê-văn-Kim, thì không thấy ông nói gì, nên bổn báo có phải người lại hỏi.

Ông Lê-văn-Kim nói rằng ông có thấy các báo đăng tin ấy, nhưng vì ông bận về việc quá, lại không để ý đến nên chưa kịp cải chánh được cái tin nói ông được triều-đình Huế trọng dụng ấy là tin đồn huyễn. Vả lại lúc nầy nhiều việc, nên ông cũng không lấy làm lạ gì về những tin đồng huyễn ấy. Mà dầu sự thật có như vậy, thì lòng ông cũng không muốn về Huế, ông vẫn giữ cái nghề trạng-sư là nghề ông yêu mến hơn.

ANH HÙNG GỞI XƯƠNG NƠI ĐẤT KHÁCH

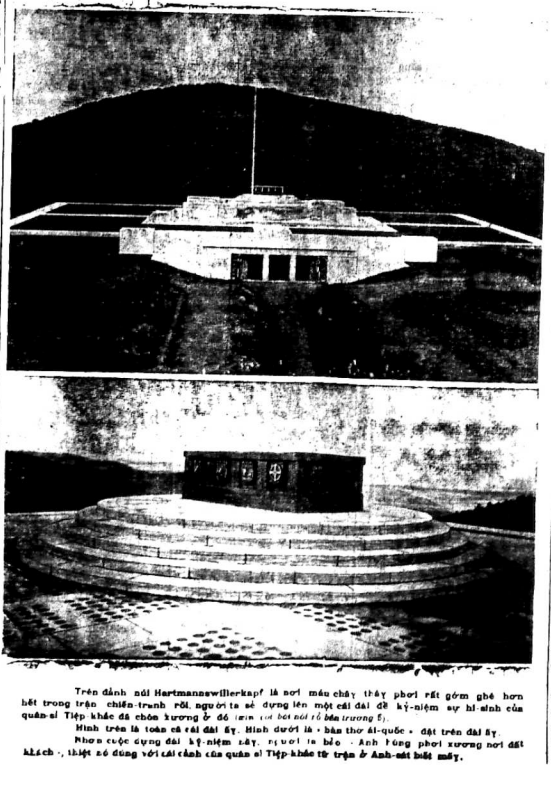

Trên đảnh núi Hartmannswillerkapf là nơi máu chảy thây phơi rất gớm ghê hơn hết trong trận chiến-tranh rồi, người ta sẽ dựng lên một cái đài để kỷ-niệm sự hi-sinh của quân-sĩ Tiệp khắc đã chôn xương ở đó (xem cái bài nói về bổn trương 5).

Hình trên là toàn cả cái đài kỷ. Hình dưới là «bàn thờ ái-quốc» đặt trên đài ấy.

Nhơn cuộc dựng đài kỷ-niệm xảy ra vừa là bổn «Anh hùng phơi xương nơi đất khách», thiệt có đúng với cái cảnh của quân sĩ Tiệp-khắc tử trận ở Anh-mát hồi mấy.

VỀ VỤ BỔN-BÁO CHỦ-NHIỆM KIỆN BÁO «ALLIANCE FRANCO-ANNAMITE»

Nhơn chuyện M. Đào-trinh-Nhứt bị liên-can vào vụ bắm-đọa một vị điền-chủ ở Trảng của Vương quan, Phước và Lâu-sanh-Hỉ, mà báo Alliance Franco Annamite nói phạm đến bổn-báo sở-chủ-nhơn. Phải chi báo Alliance Franco Annamite dùng lời nói tao nhã công kích thì bổn-báo chủ-nhiệm cũng chẳng trả lời trên mặt báo thôi.

Cái nầy báo ấy lại dùng nhiều lời thô bỉ phỉ báng, nên buộc bổn-báo chủ-nhiệm phải nhờ nhà pháp-luật phân xử và đòi 1000 đồng thiệt hại.

Ông Nguyễn-phan-Long muốn tỏ rằng ông không thừa dịp mà kiếm lợi, nên ông đã nói trước rằng số tiền sẽ được bồi thường nay mai đó, ông sẽ gởi ra giúp dân Trung-kỳ bị nạn.

Nhơn dịp nầy, bổn báo xin nói về chuyện M. Nhứt cho độc giả rõ. Mấy lúc nay, chính bổn-báo, đương nói chi các báo khác tưởng lầm rằng M. Nhứt được xin tại ngoại hầu tra.

Sự thiệt, dân có giấy tập nã và giấy tống giam M. Nhứt của quan Biện-lý hay là quan bồi-thẩm mà nói rằng M. Nhứt được tại ngoại hầu tra. Bởi M. Nhứt bị nơ mặt thẩm đến lên quan biện-lý thì được ngài thả liền. Ngày chiều bữa ấy M. Nhứt cũng bị nơ mặt thẩm đến lên quan bồi-thẩm, sau khi ngài hỏi rồi thì cũng cho về chớ không ký giấy tống giam trong sự khỏi phải xin. Như vậy nói M. Nhứt xin được tại ngoại hầu tra là không được đúng.

HIÉP-LIỆC THIÊN ĐƠN !!

Ấy là một thứ thuốc nóng lạnh và bảo của nhà thuốc trứ danh Đại-Quang đại dược phòng Cholon. rất dày công tìm kiếm, cùng lắm sự nhọc nhằn bào chế rà, từ ấy đến nay, đã đã lừng lẫy cung khắp mọi nơi, dáng cho tên riêng nó là Hiệp-liệc thiên đơn hợp với sự cầu lượng đang thời gọi là « Thổi nhiệt tán » uống vào thì mau hết tức thì, cách dùng : người lớn gói uống 2 lần ; bịnh nhẹ mỗi ngày uống 3, 4 lần ; Bịnh nặng phải uống 7, 8 lần, lấy mền trùm lại cho đổ mồ hôi càng tốt lắm, mà xin khuyên đừng ham nhiều có mua thuốc « Thổi nhiệt tán » xin nhìn cho kỹ hiệu con bướm hiệu thì mới khỏi lầm.

ĐẠI-QUANG DƯỢC-PHÒNG
27, Boulevard Tổng-Đốc-Phương — Cholon
Chỗ Đại-lý 40 Rue Viénot — Saigon, ngan hàng Chartered

Linh nghiệm phi thường

Hiệu « Mạch Liên »

NHÂN « BÔNG SEN »
(Thuốc bào chế tại nhà Bịnh-Liên Chaudoc)

1° BỔI NGUYÊN VỆ SANH HOÀN — Đàn ông Người đương hư yếu, tinh lãng, đi mỏi hao trộm, ăn uống không tiêu, ngủ chẳng ngon giấc, tay chân nhức mỏi, lưng đau gối lạnh, nặng đầu chóng ván, Bồn hà, Máu huyết suy mạnh xao vàng vỏ — Dùng đến thì thấy phục hồi sức lực. Linh nghiệm phi thường.

2° BỔ THẬN HOÀN. — Đã bổ nguyên tinh, thêm sức lực cho mấy vị lão thành và những người tuổi trung. Giá mỗi va... Ip 00, 12 va 10p.

3° KHỞI HUYẾT HOÀN. — Bổ huyết cho phụ nữ do đường kinh nguyệt không đều, sanh ra đau lưng, ăn uống không tiêu, tinh thần mỏi mệt.

4° BỔ HUYẾT HOÀN. — Bổ huyết bạch huyết cho hàng phụ nữ xanh xao vàng vỏ, tay chân nhức mỏi, mệt nhọc chóng mặt đau lưng, ăn uống không tiêu đáng thuốc nầy thì sẽ [illegible] hợp 1p 00.

Phương thức gửi thư cho M. Phạm-ngọc-Thế Instituteur à Chaudôc
Có gửi bán tại : Nguyễn-văn-Mười 88 Rue Marchaise Saigon.
M.me Nguyễn-văn-Hà Instituteur 3 Ruelle Dariès Dakao.
M. Trần-văn-Tập 56 Rue de l'Hôpital Cholon.

Vụ Ba-Đức ở Bentre bị bắn

Vụ Ba Đức ở Bentre bị chết vì súng trong vòng hai năm vừa qua, các báo đều có nói và ai nấy cũng đều biết rồi, đó là một cái duyên có cho ta biết rằng : con người ai cũng đều có số mạng. Nếu không có số mạng thì đâu lại có thầy coi tay và coi tướng đoán cho Ba-Đức sáu tháng trước ngày chết mà lại chỉ cho biết rằng sau khi chết rồi tắm thân còn phải mổ xẻ nữa ? Mọi sự quyền bị trong cái đời của con người, tạo hóa đều có cho ta biết song vì ta không có ý tiêm kiếm, chớ như ai mà có lăng lộ tìm kiếm vào trong cái khoa học coi tay và coi tướng theo tay thì biết bao nhiêu cái chuyện huyền vi ẩn ở trong hình thể và bản tánh của con người.

Vậy ai muốn biết cái đời của mình sống trên hoàn vũ sẽ gặp được những sự hạnh phước sáng không, hay là suốt đời sự nhọc rầu vất vả, thì tiếm đến số nhà 242 đường Lagrandière (Saigon) thì thầy Nguyễn-thượng Hiền sẽ chỉ cho biết cái số vị đáng và tương lai của mình ra sao.

Một người coi tay

EDITIONS BOUDDHIQUES
«Thích ca phật viện»
No 36 Rue Hamelin No 36
SAIGON

Nhất thiết chư ác mạc tác, Thiện sự phụng hành, Tự tâm tịnh hóa, Thị chư Phật giáo.

Phương Kinh Sách để cho Bồn-viện đến mua lúc [illegible] Thiên sophie Dalat de lecture de courrage [illegible]

Sư Cả Nguyễn-kim Mười
Bổn viện [illegible]
«Hương đi Am Phú quốc»

TRONG NƯỚC

Saigon

Hai tên lính thủy lâm nào động một góc trời

Tối hôm qua tại đường Frère Louis, ngang mã lái Gầm vào lối 10 giờ rưỡi, thình-lình nghe tiếng nao động phố thường. Ai nấy giựt mình trồi dậy, mở cửa ra xem thì thấy hai tên lính thủy đang đánh vật với một tốp người Annam.

Nguyên : chuyện ? — Nghe nói hai tên lính thủy nầy, khi uống rượu say sưa tối mới mua n một cái xe «loup-garou» đi du chơi Lên xe, hai tên lính quanh cương ý cầm cho xe chạy lái bậy bạ xe đụng qua hà.

Khi cương xe lại con đánh đẹp banh ra đó lính xe sắt lại khe. Thấy cọ nổi bên-cạnh, thiên hạ tới xem đông, kho đông. Hai tên lính thủy bèn xin tay đưng ở đó là xong.

Nói thì người ta đánh bắt bình thì tách lính đông của hai tên lính say bèn chống trả lại. Vì vậy nên các đồ nhà đánh lẫn cho đông mới qua trời.

Hai tên đánh vật nhau được một lúc cho khi có lính chạy cuốn pattouille đến dắt hai tên lính kia về mơi em.

Dân tây

●●

Bắt được một sòng bài trong phòng ngủ

Hôm kia, sở mật-thám có bắt được một sòng bài rất lớn trong phòng ngủ hàng Dong Sang ở tại đường Paris trong Cholon.

Lúc bắt mật-thám vô, thì bà còn đang chơi Lính nhìn chụp đặng 15 người, cả thảy đều là « con trẻ » Chỉ chơi bài cũng lạ bắt ngày kia đó.

Lính có bắt dưới trương đưng chứng một tờ giấy bạc Nói ấy đã rất quo, phòng biên-lý rồi.

●●

Cầm cho nuông sang

Ai có đi xe đò đưa bộ hành đường Thủ-dầu-một lẽ đã đã biết. Chẳng bao mà đây là đề cho nhà chuyên tiếc đồ ý đến quan cho hành khách. Khỏi phải mất ngày giờ và khỏi phải tốn thêm vô mấy cái xe đò đưa bộ hành đường Thủ.

Xe đò Thủ-dầu-một không có hành khách nên chạy ông mà người ta của đi Thủ-dầu-một lại đi xe khác không không cho mà cái xe kia cũng không dám rước, như là xe chạy mạn Bình-hòa vậy.

Nhà chuyên trách ở đây nên chú ý đến cho, cho hàn nhà xe sai phép. Ai muốn đi xe mà người ta đi cho xuống được phép cầm chợ ngang sông như vậy.

●●

Hỏi đua ngựa gửi cho tân bị báo ở Trung-kỳ, 500 đồng

Hôm đua ngựa ở đây có tổ bắc mới cuối rồi số Cambodge de long [illegible] gửi cho tân bị báo ở Trung-kỳ 500 đồng để sắp gỡ ru giúp cho đồn bị bão.

Chúng tôi xin thay mặt cho dân ở các miền bão lụt ấy cảm ơn ông Gay và hội đua ngựa ở đây.

Một bộn cướp tại cửa Saigon nữa

Tối thứ hai rạng ngày thứ ba vừa rồi, có một bọn cướp 4 người đón ông và hai người đến hỏi kêu đến kêu cửa cần phố nhà Nam Linh ở Lục-tỉnh lối 8 giờ M. Linh mới đi làm về.

Nghe kêu cửa, M. Linh sai con ở ra mở cửa, thì hai người đón bà bắp hàng con ở đề xuống rồi bức quy chuyển vàng tay bà bắp hàng mà con ở cũng là đuổi một tiếng. Thiêm Linh nghe la, chạy ra thì bọn cướp đề lại một đứa giữ con ở còn có nhiều áp lưu đề thiên mà lấy chiếc neo trong tay. M. Nam Linh nghe ồn ào ở ngoài chạy ra tiếp cứu cho vợ, đánh một người đón bà trong dưng cướp, mấy đàm rất mạnh. Bọn cướp liều thế không xong phải chạy, bỏ chỉ tay được mai chiếc neo ra sơi dây chuyền thôi.

Thiên Linh đã xuống bót hàng cướp nầy nhà chuyên [illegible] đường điều tra tầm bắt quan cướp ấy.

Cholon

Vài lời ngỏ cùng sở Phong tục *Bản bạn tôi ở Hà-Choquan, mua khóm nhà la bàn là Jin đường thiên la bàn đó mà rồi [illegible] cái ngày sau khóm bà con thành nhân [illegible] ông, nhà khang có quy [illegible] động đi bán biểu sau. Nương chăng tôi rất tiếc ít gần [illegible] chăng [illegible] Tôi mong ở lang chơn ngày đến tối [illegible] nên sáng mà đến trưng mua [illegible] Tôi ca tương hật lam rất cả [illegible] nhang tôi không đề nơi mà [illegible] được. Vay chúng tôi nhờ [illegible] chức trách nên đề ý giùm [illegible] bài cho bản [illegible] đề thì chúng tôi [illegible] may mặt biết ơn dường nào.*

Thầy ghét

●●

Luc-Tinh

MYTHO

Sao cán con nít chết rồi bà chạy đi ?

Cách đây mấy bữa, ở gần Mytho, có xảy ra một cái nạn xe hơi cán một đứa con nít chết rồi bỏ chạy mất.

Nơi cái số 14 giữa hàng Tân-Hiệp và Cầu-Tây có một đứa con nít độ 5 tuổi, chạy ngang qua đường, để lượm mấy tấm chương [illegible] Vì lúc ấy có một chiếc xe kiến chạy qua rất giấy hut.

Thánh Linh có một chiếc xe hơi, số C. 9.958 của Mme Nguyễn thị-Cang nghiệp chủ ở Sadec chạy [illegible] đến nhà vững ra, rồi cho [illegible] Lúc ấy có một người [illegible] lớn, bảo tên sớp phơ nhất người lại.

Nghe [illegible] trước đường cho cầu đến nhà chạy ra, ôm con mình lên khóc lóc, làm cho những [illegible] ở đó đều dừng lại [illegible] Trường tên sớp-phơ kia trở lên chỗ con mình tới nhà thương họa may có cứu cấp được chăng, không ngờ nhà vững [illegible] người ta, bước qua ngay qua [illegible] xe xã máy chạy về Vinhlong.

Bởi nhà giấy lát thì chết liền.

Tưởng đâu xe kia chạy vuốt đi, mà [illegible] hướng quận ở đó đánh giây thép qua Mytho, rồi đánh chuyện cùng Vinhlong và Sadec, nói rõ xe là C. 9958 cán người. Nhờ vậy tên sớp-phơ kia tưởng mình chạy khỏi không đề lại bị nhìn chụp.

Thiệt là quá, cán người ta, cố rồi mà thì cũng phải làm sao, chớ đâu nầy lại chạy đi đâu ? Chạy đâu cho khỏi tội giết người kia ?

GIÁ BÁO :

Một năm.	=	16$00
Sáu tháng	=	8 00
Ba tháng..	=	4 00
Một tháng.	=	1 50
Mỗi số.	=	0 07

Chemiserie de Fou-Kin-Dji
92 Boulevard Bonnard Saigon

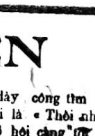

Muốn có nhiều thứ chemises tuyệt đẹp mà dùng. Xin viết thư hỏi cuốn catalogues của bổn hiệu thì lập tức có liền, thơ và mandat để cho.

Monsieur Phù dụng Ngọ la
27 Rue Colonel grimaud 27
SAIGON

Thuốc bổ đàn bà

Điều-phụng-dục-long-hoàn, thứ thuốc nầy trị cần bịnh đờn bà con gái thường khi lấy huyết làm gốc nếu huyết sẩn thì hay sanh ra nhiều chứng bịnh rất nên quan-hệ ; nên bổn đường có thứ thuốc nầy giập máu huyết, dưỡng kinh, bổ sức làm đau bụng, bước đau lưng, nhức xương, nghịch hơi, hoặc sáng hâu, huyết bằng, hoặc lâm thai nghiêm, bịnh đau máu hay là đường kinh, tử cung bằng lạnh, lâu năm, ăn uống chậm tiêu, nước da vàng, tỷ vị yếu, các chứng kể trên đây đều dùng đến thuốc nầy cũng bình sẽ thấy mạnh, mỗi ngày sau trong mình đã thì thấy mạnh phi-mỹ ấy là thứ thuốc của phụ-nữ nên mua mà dùng, xin có mua nhiều cho đặng nhân (A) của nhà bào « Phong gia-Viên » thì mới phải, giá mỗi hộp 1$00.

Người chưa dùng đến - Vạng ứng chỉ hiểu đâu - thì chưa biết sự hay cho đến thân hãy, vì nó mới thơm đáo khó ; nông thường có những bịnh cần mua một số dùng nó thì thấy hiệu nhiều ít tiếu là khác.

Pharmacie Phòng-gia Viên
N° 125 đường Paris Cholon

Có bán tại Nguyễn-đình-Khiêm [illegible] và các tiệm thuốc lớn, cùng các tiệm lại hàn khắp tỉnh Bắc-kỳ.

Lịch 1933

Bổn ấn-quán năm nay đang in lịch gồ 1933, có ngày tây, ngày annam, ngày tốt, ngày xấu và quốc-ngữ. Lịch in rất kỹ, fond in intio, 6 mảu mực, carton cứng, thơ lớn 0$60, thơ nhỏ 0$45 thuốc nay ở Nam-kỳ chưa có nhà nào in được đẹp vậy. Ngày nào Ấn quán định in nhiều về bản hay tăng bổ sau muốn có lịch xin viết thư cho biết ngay, bổn ấn quán sẽ gởi kiểu hãy [illegible].

Tin Tức Thư Xã
47 38 Sabourain SAIGON

Quảng-đức-Tế Dược Phòng

68 rue de Canton Cholon
THANH-HUYẾT-THÁNH DƯỢC

Huyết mạch của con người không được thanh khiết thì trăm bịnh [illegible] sanh nay đau thế nầy, mai bịnh thế khác Ai làm phải cái cảnh bất hạnh nầy thì đối với nhơn sanh con gì hại.

Thuốc «Thanh-huyết Thánh-dược» nầy hiệu lực trăm bịnh về huyết đều, hễ uống vào thì thấy thân hiệu liền, uống luôn vài lần thì bịnh đã mất. Nhiều vị đã dùng rồi đều lấy làm vừa lòng và có gởi thư đến bổn dược phòng khen tặng.

Thuốc « THANH HUYẾT-THÁNH DƯỢC » chữ trị những bịnh như là Đau thì hay đau ngừa. Thân thể nhọc mỏi. Các bịnh hoa Liễu "Mình mẩy ít lắm" [illegible] ghê chốm ghê ngứa phí phòng. Tay chưn sưng vù, vân vân.

Bac-ky

HANOI

Giải quan tri quốc sự ở Hanoi xuống hàm Haiphong

Nhơn đó nầy Thanh Hanoi thơm lắm, nên các nhà chuyên trách đã gởi xuống Khâm Hai phòng tôi người tu quốc sự, chẳng bắt.

Cuộc giải tu đây tom rem rẻ chưa nghiêm lắm. Hôm sớm mai thì bắt tôi có [illegible] xe cam thường chở đi ra linh mất thân bắp mà ở Hanoi sa Haiphong theo cảnh quan.

Trước mấy bữa, thì có mấy tôi - nhơn thường ở Khâm Haiphong đem đi quan ở mấy [illegible] [illegible] Lúc [illegible] [illegible] đem tôi người ta tu quốc sự trên [illegible] xuống, thì cũng đem vào khâm như thường. Chúng tôi ước gì lôi thôi xảy ra hết.

GARAGE
Nam hiệp Thanh

968 Bd GALLIÉNI — SAIGON
Téléphone N° 621

SỬA MÁY ĐỒNG THÔNG LỢP MUI VÀ SƠN XE HƠI CÔNG VIỆC LÀM CẨN THẬN GIÁ CẢ TÍNH RẤT HẠ

Thầu nhơn: DINH VĂN-BOAY
Entrepreneur à SAIGON

Cầm tại lương y

Người coi tôi là Nguyễn-văn-Phép, đau bịnh trị, trong đó có hai mươi, cang ngày cảng lớn, đi tiểu có máu, mà gặp ông danh y là Diệp-nhiệt Hung ở đường Marins số 213.

Bịnh tôi đã lành, không lấy chi đền đáp cho hằng tôi đăng trên báo cho [illegible] đau bịnh ấy xin đến ông danh y ấy mà trị thì lành.

Nguyễn-văn-Phép
Commis de fer — Saigon

Công hiệu lạ lùng

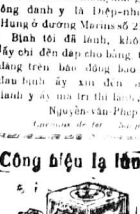

Thứ thuốc nầy của ông Trương-ý-Lang Quảng-châu đường Thanh-miếu-Long chế ra gọi là thuốc GIA-LONG THỊ THANH HUYẾT ĐỘC-DƯỢC-PHIẾN, để trị các chứng bịnh Hoa liễu lâu năm, nhiều vô số kể, đường tiểu tiện khó khăn đau đớn đến nỗi thân hiệu.

Nếu người nào vướng nhằm bịnh Hoa liễu mua thuốc nầy dùng thì biết lời nói chẳng sai, thuốc chống phát tỷ-vị, nó không hao gió làm cho người bịnh lo sợ, cách dùng có chỉ rõ trong tờ.

Giá mỗi ve 2$00, sau tính giá rẻ hơn nữa, 2p 10.

Đại lý Pharmacie Phòng-gia Viên
N° 125, đường Paris Cholon
Thuốn Bổ Hiển Châu
Marius — Cholon

Lời rao vặt

THÊU MÁY! THÊU MÁY!

Lãnh dạy thêu máy theo Tây và Tàu đủ kiểu kim-thời.

Xin do nơi cửa phố trệt số 3 đường Bổ-Hữu-Vị, ngang nhà ông Cai Tổng TÀI cho Mytho đi vô khỏi nhà vườn BIỂU-HÓA, phân tay trái MYTHO.

●●

CHO VAY

Cho vay thế chưng bằng xe hơi giao tiền liền. Mua và bán Hồng-kê 143 đường Chasseloup-Laubat.

Sớm mai : từ 10 tới 12 giờ
Chiều : từ 4 tới 6 giờ

●●

THÊU MÁY

Lãnh dạy thêu máy và có bán đủ đồ phụ tùng thêu máy Mme Trần-văn-Huấn 200 Rue d'Espagne Saigon.

Cần phải đọc

Gia-long phục quốc

Có đọc Gia-long thu quốc và Hoàng-tử Cảnh rồi thì phải đọc bộ nầy mới rõ trọn sự tích nước nhà toàn bộ 4 cuốn giá 1$ 60 ta trả lại chế ở 157 đường Charles Thomson (Cholon) và các hàng sách có bán. Tác giả TÂN DÂN TỬ

●●

LỜI RAO

Phố mới sửa lại rộng rãi và sạch sẽ giá thật rẻ, từ 18$ sắp lên. Xin đọc nơi nhà hội Văn quốc Việt Kiều số 28 đường Chaigneau Saigon

●●

CẦN DÙNG THỢ MÁY

Hãng « Compagnie Saigonnaise de Navigation » cần dùng một người thợ máy có tay thiết [illegible] Đo nơi ông Proviot cai quản trong hãng.

●●

MUỐN MUA

Tôi muốn mua mới cái xe hơi (occasion) cho tốt.

Gởi thư hay là [illegible] 8 Place Maréchal Joffre Saigon.

Trị bịnh trẻ bào ngựa

Muốn tự mình làm thuốc ấy lấy mình một bộ ngựa mà lành trẻ bào ngựa của mình khỏi bịnh tự lao Định gì cũng có thuốc sách định thành chế quốc ngữ dễ hiểu có phép chữa mạch đến sanh tử phương thang độ bình cọi tướng linh chứng giá mỗi bộ 1$00 gởi mandat trước 1$40 lãnh hồn giao ngân 1$65

Trị bịnh phong tình

Hoa nguyệt hoàn thuốc thần hiệu biết kỹ càng nhơn lâu mau một cách cấp tuyệt cùng không bao sanh dực gọi là 1$20 1$50 2$00 cũ trở các nơi là Saigon rue Sabourain N 20 Phúc-Lợi Tai Camau Nghệ-văn-Quỳnh cher Tanhky tại Bạc-liêu Lê ngọc Thành đi Thầu, tại Sốctrang Mông lương đường, tại mua Sam nhơn thầy giáo Vinh.

Nguyễn-văn Nên Hôtel
Mué-Viên Cầnthơ

●●

QUI ÔNG TRỒNG THUỐC

dưa hà và hàng bông ?

Nên mua bánh dầu hột xoài, và bánh dầu hột lăng tại hãng Hôtel Trương-văn-Bền 40 Quai du Cambodge Cholon.

Hàng tốt giá thiệt rẻ

LÊ-VAN-VINH

Diplômé de l'Ecole Nationale d'Horlogerie de
BESANÇON
166 Rue d'Espagne 166

Sửa Các thứ đồng hồ nhỏ lớn. Các máy nhỏ : máy viết máy hát, chụp hình, Compteur kilometrique vân vân.

Mấy trăm đồng hồ giá rẻ từ 3 $ 00 chí 6$00 mấy nhiều rồi. Các nhà rồi đều vừa lòng mua cùng viết

Quách Văn-Thừa

Thầy thuốc 4 bịnh con mắt
N° 53 rue Frère Louis Saigon gần mã Lái-Gầm (Chợ-đất-Cũ)

Bởi kinh tế khuẩn bách thầy trị bịnh con mắt ăn tiền rồi, các chứng bịnh con mắt đau lâu mau nặng nhẹ thế nào cũng jó thể mà trị mạnh bình đặng.

Vì nào có bịnh con mắt đến thầy trị cùng thuốc sẽ phí nhiều ngày trị tiền bao nhiêu tỉ thích, thầy trị bịnh không giảm bớt đồng trả tiền, bằng bớt bịnh thì thầy sẽ bồi lòng lo cứu bịnh, thầy tính cây cỏ thì tính thêm mầu nhiệm riêng, nên xin bịnh nặng hóa thành thật đặng trên chung thủy.

Những chứng bịnh mắt sưng nhức nhãn trị 5 10 ngày thì mạnh bình đặng, còn các chứng mắt đại khái nhẹ là : nhức đau mắt cườm vầy cả, có tuổi hoặc già rồi lu tử, bịnh đau nội thương và bịnh phong thần đau con mắt mà vẫn vẫn phải trị lâu ngày mới mạnh bình đặng.

Trong Lục-Châu vì nào có các chứng bịnh con mắt đại khái phải đến thầy trị cho mới được còn bịnh nặt thường mua thuốc nói chứng bịnh cho rành sẽ gởi thuốc cách contre-remboursement.

Vì nào cần dùng bổi thăm việc chi cứ thơ xin gửi có theo trả lời liền.

Thơ hoặc mandat nhơn xây cần biếp.

QUÁCH VĂN-THỪA
Bacalaureat principal
En Cadastre Saigon

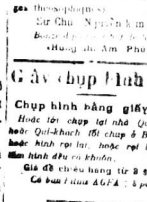

AGFA
chụp
THÀNH-KỲ PHƯỚC
64 Bd. Bonnard 66
SAIGON
Téléphone N° 463

BAN BỨNG bất kỳ Nam Phụ Lão Ấu đau lâu mau, mua thuốc bột nầy uống vào thấy công hiệu.

Mỗi gói 0$60

Có bán tại cửa hàng có Nguyễn-tri-Kính Cho mới Saigon. Hàng Hen Sport đường Cadonet N° 1 Gocong. Phạm-ngọc-Thế Instituteur Chaudoc...

Docteur Nguyên-van-Tân
Ex-Interne des Hôpitaux de Marseille
Membre de la Société Française d'Opthalmologie de Paris
51, Rue Roland Garros
TRỊ ĐỦ CÁC BỊNH CON MẮT
GIỜ CÓ MẠCH
Sớm mai 9 giờ tới 11 giờ
Chiều 3 giờ tới 6 giờ

TRINH-THÁM TIỂU-THUYẾT

CHẾT MỘT THÀNH HAI

TRỌNG-NHƠN DỊCH-THUẬT

— Được, mình cũng rảnh việc rồi, để tôi đi theo với.

Chàng tót đi ngang sở một thám. Tên bồi coi rạp dẹp phòng, việc quan chánh vừa thấy tôi, chạy ra cho tôi hay rằng ngài đương chờ tôi có việc. Tôi cậy anh ta thừa lại với quan chánh rằng tôi chưa ghé được, xin ngài cho tôi giấy lát rồi tôi sẽ cho ngài. Lúc một cái tin tức rất quan hệ. Nói đoạn, hai đứa tôi bỏ đi luôn, trở tôi lại hầm hỗ phiền chấn lắm.

Khi lên xe máy, tôi bảo em biết việc tra xét trong nhà thuốc của Cao-Văn nghe, không, giấu giếm chi hết. Đối với bạn đồng-nghiệp như Cao-Văn đã tìm ra một sự rắi bí mật mà giúp tôi khám phá được vụ án mạng nầy, tôi tưởng không có điều chi phải giấu anh ta. Chung tôi lóc bấy giờ phải xét cái vấn đề bí-mật ấy lại cách khác. Tôi ra ông Bá-Lộc thiệt lại ở bên phía lầu ngó mặt ra đường Arthur Rozier, còn anh Bá-Lộc giả Lenghiêm nhiên làm chủ cần lầu được chỉ Mộ-Tân lầu hạ. Ta được có Xuân-Nghi thám viếng nữa. Anh Bá Lộc giả trở lạng Bá-Lộc và làm dầu ty mật-thám, còn ông Bá-Lộc thiệt lại hay hình đổi dạng cho người tìm tướng ông là người giả mạo ấy thiệt! Con tên kia có giả tạng không? Hẳn là không vậy, vì tai nhà thương, giao sự Phẻ Chí có lấy khám lau mô hồi nó mặt anh ta; đem hồm qua có lí chi điều dưỡng cũng có làm y như vậy, chính tôi đây cũng có lau mau trên mặt anh ta nữa, nếu là giả mạo, thì nước thuốc sao mà không trôi mất? Lấy lẽ mà đoán, thì hai nam mày bỏ lố đi cho người khác thế cho ông mà ty mất-thám, rồi hôm qua đây bỏ tôi lại bên người ấy hai phát súng, trước khi bỏ ra thích tử. Tuy đoán thì đoán vậy, chớ vụ bí mật sau vẫn còn là bí-mật. Cao Văn cứ ngồi lắng lặng; tôi cũng không nói đến anh ta mà trí tôi thì hăn phân bất hết, đến đổi khi xe chạy tới chỗ sáng, mắt tôi nhìn sững mặt Cao Văn mà trí tôi nghĩ ngại khôn, biết chắc phải là anh ta hay không.

Đến nơi Cao-Văn tỉnh ở trước nhà thương mà đợi tôi, còn tôi thì đi thẳng vào trong. Chuyến nầy tôi bước mạnh dạn không sợ đeu chi cho bịnh nhơn nữa. Vừa đến phòng, cửa lại mở ra chị điều dưỡng hãi, tôi, lắc đầu nói:

— Bịnh tình cũng như hôm qua, không giảm chút nào.

Nói đoạn, chị lách mình, dẫt vào. Bịnh nhơn nằm thịp thịp mình dấp ưa trắng. Dưới ánh sáng đèn bao giấy, tôi xem rõ sắc mặt xanh dờn, mà cặp hơn hớm quan, tôi ra vẻ đau đớn.

Tôi hỏi chị điều dưỡng:

— Đốc-tơ có nói gì không?

— Ông không nhứt định được. Chỉ điều dưỡng cầm khăn bước ra gần bình-nhơn để lau mồ hôi trên trán; tôi liền lấy khăn lau hồ. Chỉ tưởng đâu tôi lâm như ấy là vì tình thương yêu bỏ tôi ấm. Tôi cầm khăn cổ ý chả xuống mặt nhơn-mạnh nhưng chẳng thấy hi là hết. Chị điều dưỡng bước ra khỏi phòng. Lúc bấy giờ bình nhơn lại rên siết, mở mắt lì hì thin tôi, thở dài và gượng nó cho nhỏ.

— Sẽ... Mộn!

Tôi tự nghĩ: Nó nhìn biết tôi ở biết mặt tôi cho! Ma phải... Tôi hai mươi trường nó gọi làm bồ mà không biết tôi sao được? Ay biết rằng kẻ ấy một người sắp chết là một điều hiu mắt, nhưng tôi không thể đang được tôi bèn kề mặt tôi sác vào nhắt anh ta mà nói:

— Anh vốn không phải là ông Bá-Lộc, anh là sát nhơn!

Nghe vậy, cặp mắt anh ta lao liêng lỗ dấu bất bình rồi gượng đáp:

— Người thiệt là điên?

Anh ta chỉ nói được bấy nhiêu rồi nhắm mắt lại thở dài, làm cho chị điều dưỡng nghe được mở cửa trở vào hỏi:

— Chu ên chi vậy?

— Có chuyện chi đâu.

Chị ta lại tuần mạch bịnh nhơn, rồi chạm bảm nói:

— Quan thầy nghiêm dặn cần phải để cho bịnh nhơn yên tịnh. Tốt hơn ông phải đi ra.

Tôi ra khỏi phòng mà trí tôi nghĩ ngũ ngẩn, không nhớ và đã làm những gì và cũng không biết tôi sẽ làm sao đây. Ra khỏi cửa rào, Cao-Văn hỏi:

— Sao?

Tôi không hiểu gì nữa, tôi không hiểu gì nữa hết!

Cao-Văn vinh tôi đi một hồi lâu mới dành trí mà thuật câu chuyện lại cho anh ta nghe.

Anh ta bàn rằng:

— Anh nói: « Anh không phải là ông à-Lộc. » Lẽ ấy có nhiều chỉ có câu: « anh là đứa sát nhơn » làm cho và bất bình. Phải câu ấy đáng bất bình lắm. Anh ấy có nào bất biết là và bất bình.

Tôi làm thinh suy nghĩ, không biết sao mà đáp lại. Hai đứa tôi không nói chi nữa hết, cứ lầm lũi đi tới sở mật thám là tìm giờ thiếu một khác. Vụ án mạng nầy đã ra đã hầm bốn giờ vốn vẹn. Thiệt là rối trí cực lòng. Nếu phải đây đưa ra chứng ít lần hầm bốn giờ như vậy nữa, thì tôi phế hết vụ điều tra, giá nghề cho rảnh, rồi kiếm nơi yên tịnh để ngày đêm vọng tưởng đến vong linh của bà tôi còn hơn là cố sự phục thù mà phải điên đầu điên óc như vậy.

Đỗ Khắc Nhã

NAM-KỲ

Thành công bác thánh dược?

Chánh hiệu Tạo-nhơn-Đường Hoemon

1: THẦN HIỆU TỐ BẠI HOÀN. — Chuyên trị về các chứng phong tê bại xuội, nhức mỏi đau gân cốt đau ông hoặc đau bà, cùng các chứng phong thấp v.v... đồng bào ai có bịnh phong tê bại xuội, hãy viết thơ mà mua cho dùng thuốc THẦN HIỆU TỐ BẠI HOÀN của nhà thuốc TẠO-NHƠN ĐƯỜNG Hoemôn mà uống thì được mau mạnh mỗi hộp 1p.00.

2- — ĐIỀU KINH HOÀN, là thuốc bổ huyết điều kinh, và khoan phụ nữ kinh kỳ bất điều sanh ra đau bụng xót ruột xây xẩm điều trừ được hết uống tao thì dáng khỏe mạnh mỗi hộp giá 1p 00.

3 — SÍ LAO BỔ TẠNG HOÀN, là thuốc bổ lao quí ông, quí thầy, qui học sanh làm việc mỏi mắt bổ tinh thần rất hiệu nghiệm bổ phổi trừ ho lao giải trừ mồ, cơ xêm bao mông mị đau lưng hoặc gối cả hay mệt mỏi là thành được mỗi hộp giá 1p 00

4. — NGŨ LÂM BẠCH TRƯỢC TÁN, chuyên trị về bịnh tiểu tiện buốc nóng hoặc lâu hoặc mau, uống thì trở giới cân bình hoặc trược đặc 12 bao: 2p.00

4-4 — SANG ĐỘC HOÀN, trị các chứng bịnh PHONG TÌNH CÓ GHẺ SANG ĐỘC PHÁT SUNG, rồi lên trong mạch máu hoặc chưa trổ ra ngoài hoặc ám ỉ nhức đau hoặc BỊNH ĐỘC và nhiệt đều trị được cả, bịnh nhẹ uống 12 bao nặng nặng 24 bao tu ít độc khỏi trừ căn (không hai sanh dục) BẢO DƯỠNG VỆ SANH thứ thuốc bổn hiệu mới tìm đặng là phương thuốc thánh hai số 4 4 chuyên trị bịnh huê liễu đại tiểu: 12 bao cachet giá 3p.00

5 — HÓA ĐÀM CHỈ KHÁI TÁN, trị các chứng ho phong ho đàm (ho nhiệt) ho ban trái mục trung cổ hoặc ngứa cổ hoặc cơn trẻ ho ban v.v 12 bao giá 1p 00.

55 — THUỐC HO HOÀN, trị ho huyết, ho sẵng hậu đàn bà, ho tức ngực hoặc giá cả ho mệt mỏi hộp 12 hoàn 1p 00

6.— BỔ TÁ THUẦN QUYỀN TỀ, nhân BỔNG HỔ TRẺO trở đặng các giống độc ở trong bụng chôi nước, bịnh hậu đau bụng lâu năm xổ không phải tì vị xổ khỏe không đau bụng khỏi cỡ kiên 12 bao 2p.00

7.—THANH NHIỆT GIẢI BẢN TÁN, trị các chứng BẢN THÁI nội nhiệt bịnh hậu da vàng, con nít đổ mồ hôi đầu hoặc cam tích bụng lớn các bịnh con trẻ đều hay, 12 bao 1p.00.

8.— ĐOÀN ĐƯƠNG CẤP CỨU HOÀN, chế ngày mồng năm tháng năm gấp trị các chứng, nhứt là trị bịnh thời khí, dịch khí, cảm mạo, thương hàng đi đường đem theo hồ thân là linh đơn mỗi hộp 30 hoàn giá 1p 50

BẢO THÀNH DƯỢC CỦA BỔN HIỆU KHÔNG TỰ KHOA.

Đồng bào anh em chị em cũng biết rõ Bảo thành được có giấy chứng nghiệm và có danh tiếng khắp cả ba kỳ

Muốn chẩn mạch thì do ngay bổ nhơn Hoemon đâu. Xin chú ý. Ở xa muốn mua thuốc, thơ hoặc mandat thì đề ngay

Monsieur TRƯƠNG-MINH Y
Directeur TẠO-NHƠN-ĐƯỜNG
N 4 Rue de la Gare à Hoemon (Gia-dinh)

Muốn xem mạch đến nhà thuốc có đo ngay trả cột xe điện 427

Trử bán:

1:— gì hiệu Nguyễn-thị-Kính gốc chợ mới Saigon.
2 — Hiệu Huỳnh Trí 48 Rue On ce Phompenh

Xin Đồng-bào huề cố.

DỒ-KHƯU-LIÊN
CHÂN SUPERMAN
Bán Đồ Khắp Thế Giới
Trên Đồ Khắp Thế Giới

RƯỢU THUỐC BỔ HIỆU O-NỐT

Có bán tại nhà thuốc Tây KHƯƠNG-BÌNH-TỊNH Cầnthơ
Lập ra năm 1926

Chỉ nhơn có bằng-cấp Cao-đẳng bào chế Cả chuyên môn khoa bào học ở trường thuốc Hanoi.

CHUYÊN TRỊ CÁC BỊNH:

Xanh xao kém huyết, ăn không biết ngon, hay mệt và mất ngủ, đau mới mạnh, bị chanh nước, đàn-bà có thai hay mệt. Lão sanh rối nhơn uống, người có tuổi uống cho ăn ngủ uống cũng đặng, không có kỳ vớt thuốc bắc

Mỗi ve có toa chỉ cách dùng

Giá: ve lớn 2 $ 80 10 ve lớn 28 $ 00
Giá: ve nhỏ 1 $ 00 10 ve nhỏ 18 $ 00

CÁC TỈNH CÓ TRỬ BÁN:

Cầnđốc: Nhà khách bình đông thầy thuốc Phạm-văn-Tiếu.
Longxuyên: Tiệm ngành Khương bình-Tịnh chợ Mỹ-Phước.
Rạchgiá: Tiệm ngành Khương-bình-Tịnh đường mà sông gần sân Cầu-cơm. Bạclêu: Pharmacie Bảo-Thành
Đồng Tháp mới Nº 82

Nhà hàng bán rượu lề hiệu

« Gambrinus »

gỉ gốc đường Catinat ngay nhà sách Tây

Mức Ủ với hãng Rotonde

Ông Arthur Walthausen chủ nhà hàng Rotonde sau nầy đã là Annam là biết là người mà nể mình thật mà, nên kính em chị qui quan bạn Annam viếng ông, nơi mở thêm nơi của hàng, sẵn rượu lề và bàn đồ ăn hiệu là Brasserie Gambrinus tại gốc đường Catinat số 128 và 130

Sắp đặt cách bàn ăn mới chắc là qui ông sẽ đăng vừa lòng

Giá tiền có mỗi đồng bạc (1 $ 00) một bữa đủ mỗi món và đủ món là

Một món soupe

Một món thịt có khoai tang tây nấu légumes

Một món bánh ngọt hay là trái cây ngon

Lại còn đăng uống một ly rượu La Bière Larue khỏi tốn tiền.

Cả tuần lễ, mỗi ngày đều đổi món ăn khác nhau, trừ ra chiều chúa nhựt tại Rotonde ăn phía trước, cả nhạc lấy giây mát

Ông Hồ-văn Được thay mặt cho nhà hàng Rotonde xẵng lòng tiếp đãi quí bạn bạn thân thiết và qui khách Annam khác đến dùng bữa mới lần mới biết, một đồng bạc không mắc

Có nhiều thứ rượu chác trắng chào để thiết ngon, có bán lẻ từ ly đăng đáng nếu báo ân, nếu qui ông muốn đăng thử, ông Hồ-văn-Được sẽ vui lòng tránh cho qui ông xem trước ?

Nếu qui ông đến đăng người, thì sẵng sẽ động tiếp đãi rất chân đáo vậy.

TRỊNH-CUNG BÍ-XỬ

(7 Kỳ theo)

Đặng-thị-Huề từ khi thế-tử Cần là con của mình sanh ra, đã được lập lên làm chúa thì cứ muốn âm mưu giết hai Trịnh tôn là con đích; nhờ có Thậy trung hậu bảo-hộ cho Tôn, và lấy những lời ngon ngọt để ngăn trở Đặng-Thị, vì thế mà cái âm mưu của Đặng-Thị không làm được phải cho Trịnh Tôn ra ở tại nơi Tả-xuyên-đường, (nơi ở trong vương-phủ) tức sai bốn đội quân binh suốt ngày đêm trông nom theo mỗi bên mỗi thì Tử-vương và đến Chúa Trịnh Sum, thì chỉ cho Trịnh Tôn vào đứng bên bàn trước điện điệu trong phủ để nói lo bao ăng rồi, thì lại đưa ra nhà quan.

Sanh mẫu của Trịnh-Tôn là Đặng-thị Hoàn, nhờ người chị bà mà tôi vương cầu xin Hoàng-quân rằng: Trịnh-Tôn có tài, lẽ phế trưởt xin cam tòn Chúa, ở nơi hiền-nghĩ tình thế vương bách e không thể bảo toàn sinh mạng được, vì thế xin nhờ ơn được lại sanh của quan công qui vương khác cốt, không bao giờ đám quên.

Hãy quan nghe nói, cảm động đến lòng, vừa nói vừa khóc tràng: « Tôn thế tiên chúa rất nhọc đem ân sâng, nghĩa tuy phân là mà tôi tình thì thân như phụ-tử. Tôn cũng là con tiên-chúa, tôi có lẽ nào, xin quí thân hãy đi xin bà tử, vì tôi chỉ, ta tôi ra vái vương từ ơn qui tôn vạn phước trên bầy gần lòng ... tôi ở trong đây người không ... sự gì đáng lo ».

Hãy quân từ đấng mất du các ... đến với Vương-Tử, một ... vương tất qua thân nói cùng ... được thăng hành lực đó ... vương con phải tạo tiết gì.

Vương Tử-Lưu ... một người ... cũng tôn là Tử. Dù có ... Tử-vương ... ở nơi ... hãy xem ... mình ra thế nào ? Dự nói rằng : « Tiên chúa bỏ con đích lập con thứ, nên nhơn tâm đều tức giận, mà nhứt là bọn quân-Trịnh.

Một người Nội-thị cần Tông tên là Gia cũng nói với Tông rằng : « Cái lòng ba quan như vậy, nếu khéo lấy nghĩa mà cố đăng chúng nó, khiến chúng nó uống tâm Tôn - phủ, thì thành được việc to.

Trịnh-Tông nghe rất mừng, bảo tên Dự đem cả bạy rượu, yên các tiu dẫn mực nể bình, đầu cho nông rượu Tông nói với chúng nó rằng : « Tôi không tài gì cả, mà lẽ ac phụ là Đặng-thị kia, làm mất hoàc tiên chúa, ... tôn mồ côi, cho Gia là con thứ lên cầu ngôi ta, Hay quân thấy tôi thấy Cần cần thờ đó, để làm như ý mình được, mà phụ bạn nào, gây thành các cuộc phế lập, mà mình thì ra làm tay phụ tá, toan việc tiêm ngôi. Nay Cần bị bịnh ngặc chưa biết may mắn thế nào, ta không biết cơ - nghiệp nhà châu, thì ai làm chủ được. Bạn quân đến là tình trung-nghĩa ở Than-mộc ấp (Oai - nhơn chúa Trịnh) tôn tay chơn, cho nước nhà, nên các người cần nhớ đến ơn của nhà nước hơn 200 năm nay, thì nên đồng tâm đồng đến, để mừng qui cơ-nghiệp cho Trịnh ta, nếu được trói giúp khoán sức, thư xen, phong lam hầu bà lưu truyền đến vạn đại, ha chăng phải là một việc rất tốt hay sao ?

Quân chúng đều ứng thanh lên rằn : Bản tôi sẵn có cái lòng ấy, nhưng chưa biết ý từ Vương-tử thế nào, nếu đến khi ấy, có việc gì kinh-động đến đại cuộc, thì Vương-Tử lại đổ rằng chúng tôi sanh sự.

Nay Vương-Tử đã lấy cái ý ấy hiểu cho chúng tôi biết, trường hợp ấy có phải là sự khó làm đâu ?

(Còn nữa) Sở Cuồng.

Phấn Thu-Cúc

Màu trắng như bông bưởi, mầu hồng như hoa đường sẽ làm cho qui bà qui cô xin đẹp như cánh hoa tươi. Tinh chất phấn Thu-Cúc toàn là dồi nổi hơn, chế tạo tinh khiết mùi thơm ngát dịu, giữ được nước da mịn màn tươi trẻ luôn luôn. Giá tuy rẻ tiền cho qui bà qui cô dùng được thường ngày nhưng mà phẩm cách trọng thể của phấn không bao giờ mất được.

1 ve nhỏ 0$20 — 12 ve 2$00
1 ve lớn 0 40 — 12 ve 4 00
1 litre 6 00

Trử bán: Nhơn Hòa Đường 203 Pierre Lanis Saigon. 72 Rue Lagrandière Saigon. 71 Rue Huỳnh quang-Tiên Saigon

CẨM NHUNG MÌNH PHẤN TOÀN TƠ

Nhà hiệu LÊ-PHÁT-VINH mới đổi rồi mới thứ CẨM NHUNG thượng hạng hơ cùng thế khác bấy tác giá: $20 một thước.

Đã sanh hơ cùng cảng giá cùng tốt có mà rồi mới biết.

LÊ-PHÁT-VINH crème thứ chắc mầu thước 0$90 bề bề bấy tức.

LÊ-VĨ đen đều tay có lông và trơn thứ nhứt hàng bán ba giá.

Mua sơn thứ NHUNG bán rẻ, mình thơm bông nhung thứ 161

Đại lý: Nhà đệt LÊ PHÁT VINH
NHÀ TƠ LỤA
70 Rue Vannier 70 — SAIGON

Nao là ai có bịnh nên mua thuốc hiệu:

TỂ-NAM-ĐƯỜNG

Nhơn con cả ông
N° 42 Quai de Commerce
Cantho

Chủ nhơn: PHAN TRUNG KÌ chế đúng mà dùng

1: ĐỘC DẠY PHONG TÌNH HOÀN. Thuốc trị bịnh phong tình, bết lưu lâu mau mạnh, nhơn đồng vô tuyết nọc, có trao phải thường từ 1$00, 5$ ... 14p 10$00
Giá bán mỗi 1 ve ... 1$00 — 6 2 ... 1$60

2: TRỤC LÂM DOÀN ĐAN HOÀN. Thuốc trị nhơn sắc đại hạ.
Giá bán mỗi hộp 1 ... 1$50 — 6 2 ... 2$00

3: ĐỊNH SẢN TIÊN. Thuốc trị các chứng sẩy bết luân bão mau.
Giá bán ve 1 ... 2$ 00 — ve nhỏ ... 0$40

4: TỂ NAM ĐOÀN TRỤ HOÀN. Thuốc trị 24 thứ trĩ
Giá bán mỗi ve ... 2$00 — Thuốc rót ... 0$50

Các hàng Cao đơn hoàn tán có trử bán các nơi

Tại SAIGON Hiệu Phước-Lợi n° 25 rue Sabourain — Nhơn-Kính n° 39 rue Vannier. Tại SÓC TRĂNG Mỹ-hương-Đường rue Hậu-giang — Lê-văn Đạt agent. Ngô-văn-Kiểu Tại BẠCLIÊU Lê-ngọc-Thanh đường Tiền. Tại CÀMAU Nghĩa-văn-Quỳnh chem Tam-kỳ. Tại BACGIANG Nguyễn ngọc Thái hàng Savon. Tại CHAUĐỐC mới Sam Lư-đức-Vĩnh chợ Vĩnh tế.

ECOLE PRATIQUE DE COMMERCE

7, Rue Rene Herault — Saigon-Tândinh

Kết quả: nhơn thi đánh máy chữ (Cours de Dactylographie) trong năm 1932 của học sanh đánh máy trong ba tháng

TÊN HỌC SANH	Ở HẠT	Số Chữ	TÊN HỌC SANH	Ở HẠT	Số Chữ
Nguyễn-văn-Được	Gia-định	66	Trương-minh-Khoa	Chợ-lớn	66
Trần-văn-Tài	Sóc-trăng	58	Nguyễn-Thanh-Sơn	Hà-nội	68
Trần-văn-Tài	Tân-an	69	Lê-văn-Vàng	Tân-an	67
Trần-văn-Thành	Thủ-dầu-một	64	Trương-Tý	Bến-tre	60
Võ-văn-Đạt	Tuyên-quang	76	Nguyễn-văn-Ngọ	Gia-định	75
Đỗ-văn-Bình	Rạch-giá	70	Nguyễn-hữu-Quốc	Hà-nội	67
Nguyễn-văn-Ngọc	Hà-nội	68	Hồ-văn-Tư	Cần-thơ	57
Trần-văn-Tố	Tân-an	60	Đỗ-văn-Thanh	Cần-thơ	64
Võ-văn-Sinh	Bến-tre	58	Võ-văn-Thoại	Sóc-trăng	91
Nguyễn-Tính C.	Gia-định	65	Nguyễn-văn-Thành	Kompongtch	61
Nguyễn-văn-Vàng	Bến-tre	73	A. d'Indigne	Gia-định	76
Võ-văn-Quốc	Tân-an	50	Nguyễn-văn-Trương	Tân-an	64
Anh-văn-Thiệu	Nam-định	64	Trần-văn-Minh	Sa-đéc	72
Trần-văn-Minh	Sa-đéc	58			

NOTA: Đánh trên 45 từng (mots) một phút đồng hồ, trường phát cấp bằng (Diplome de Dactylographe) cho đã bổ học sanh kiếm việc làm.

Directeur LƯƠNG VĂN-HẬU
Cao-Đẳng Thương Mã Cấp Bằng

Kính cùng

Qui vị độc-giả mua báo tháng ở Saigon Cholon Gladinh

Xin qui vị độc-giả nên lưu-ý, vì sự trả tiền báo tháng. Bổn-báo có phái người đến tận nhà hay tới sở mà thâu.

Vậy khi trả tiền cho người đi thâu, xin qui vị độc giả nhớ lấy biên-lai, nếu sẵng có biên-lai xin chớ nên trả!

ĐƯỐC NHA VÂN

Broderie Moderne

Có tân và lãnh dạy thêu máy theo lấy đủ kiểu kim thêu.

Points de sable, points de tige, points noués, Richelieu, jours.....

Tôi thiết tưởng nghề thêu máy nầy là một việc ích công vừa thanh ích, vừa hữu dụng, không nhọc nhằn mà làm được mau lẹ đã kiếm tiền nhơn giải được ít được, lại dùng được thường ngày, không sợ cũ hay rơi, đã lại tốn hao lại là một nghề độc lập, vậy xin chị em xét gần nên lưu ý

Melle Túy-Tâm
× Đường Đề-hữu-Vị ngang rạp Casino Mytho

Continental.

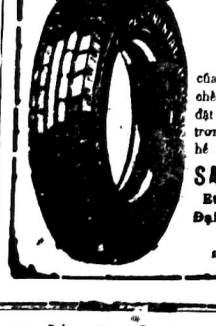

là hiệu VỎ XE HƠI
VỎ XE KEO
VỎ XE MÁY
Cao-su đặt
bánh xe ngựa
của người Đức (Allemand)
chế tạo ra có tánh chất đặt biệt. Lâu mòn, không trơn, không trợt, chẳng hề nổ bậy.

SAIGON - AUTO
Etse Tang quang Di
Đại - lý độc - quyền
Đông-Dương.
52-54 Amiral Roze Saigon

Thuốc THIÊN-THƠI của Pharmacie NGUYỄN-VĂN-TRI ở Mytho chế ra đã cứu được nhiều người
Nên có CULA thiệt thoa tiếp thêm, đừng cho vọp bẻ, thì mười bịnh không trật một. Đêm cam đoan.

NÊN BỎ Á-PHIỆN

Bằng thuốc Giới Yên Đại-bổ nhân con Ô của nhà thuốc

BÁ - NGỌC - ĐƯỜNG

Bổn đường chuyên-môn bán thuốc bỏ Á-phiện gần 30 năm nay, Đông-Pháp đều nghe danh thuốc NGUYỄN-HOÀ-LIÊN hay đại tài.

Nay muốn cho vừa lòng mỗi người. Nên Bổn-Đường tốn tiền báo chế riêng một thứ thiệt mạnh mẽ chất thuốc lại mới mẻ vô cùng. Để riêng cho các xứ nóng như Nam-kỳ Trung-kỳ và Cao-miên đường thì bổ được rất dễ, ít tốn tiền. Hút mỗi ngày 1$00 thuốc không thì tốn 6 ve đã bỏ dứt.

Mỗi ve 70 viên 1$00 ; ve 35 viên 0$50.

Người hút lâu hay là hút nhiều mỗi ngày trên 3$00 thì uống thứ thiệt mạnh ve 70 viên giá 1$20 càng tốt. Ở xa gởi cách lãnh - hóa giao ngân. Thơ và mandat gởi cho :

M. NGUYỄN-HOÀ-LIÊN

Pharmacie 266 rue d'Espagne -:- SAIGON

TIỂU NHÂN TIÊN

DANH VANG BỐN BIỂN TIẾNG DẠY TÂM PHƯƠNG LÀ THUỐC TRỊ BỊNH

PHONG TÌNH và BỔ Á PHIỆN

Ở Tokin gởi lại bán chỉ chẳng đăng cối á-phiện. Cách bổ nhẩm đã mất mà lại bổ, dùng cho lao nhọc bao não trăm ngàn người vô cùng chứng bịnh, giết đi đường chẳng ngờ trúc hết vất liệu.

Mỗi ve 100 hoàn giá 1$00.

Hút 1 2 cùng 3 ve đã bỏ, ai muốn dùng không công hiệu xin thối tiền lại chẳng sai. Có trữ bán tại Gare Cattinat rue Sainer 198 Boulevard de la Somme 86 Ecole Amiral Courbet 43 và Rue Vanier 54 là Sài-Gòn trông rằng chẳng bịnh danh tiếng nhất Saigon nằm tiệm đều có đinh tiếng xưa nay, dòng có bán thuốc hiển « TIỂU-NHÂN-TIÊN » ai mua cũng phải ngưa kêu lâm giá mua. Con bịnh bịnh ĐƯỜNG-MAI cùng đàn LẬU, ai bịnh nặng nhẹ bực nào, trong ngoài 2$00 thuốc nơi. Nhiều tình bịnh lâm đau-lộ kể không xiết đâu có treo Ảnh bán nơi điểu có bán Qui vị muốn gởi bịnh hoặc giao ngân cũng được. Thơ và Mandat gởi cho M. LÊ-VĂN-ANH Commerçant Rd Albert 1er N° 142 Dakao SAIGON.

Tiệm bán tạp hóa rẻ như đã lạc Soong

Y-KHOA TẤN-SĨ

TRẦN-VĂN-ĐỐC

CHUYÊN TRỊ BỊNH CON NÍT

91, ĐƯỜNG VERDUN -:- SAIGON

GIỜ COI MẠCH { Sớm mai từ 8 giờ tới 11 giờ / Buổi chiều từ 3 giờ tới 5 giờ

Cũng có đi chữa bịnh, tại nhà nếu thân chủ sẵn lòng rước

Thuốc-xổ, nào hay

Chắc ai cũng nói rằng : Thuốc xổ hiệu

Nhành-Mai

Lá hay hơn hết, Xổ êm, uống dễ, dàm nhiều, tiểu kiểm, xổ cần trăng nhẹ nhỏ đều bị thuốc Tổng lối ra cả. Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp và các đo xa điểm. Giá rẻ.

Nguyễn thị Kính chợ mới SAIGON có trữ bán

Ghẻ, Tức, Mụn, Nhọm-mắt.

Mụt nhọt hạch đâm, đơn bà đơn vú, nổi cùng dạp dính, nước ăn chơm, mụt ở nhứt đầu, tiểm-la, hột xoài, nhọt mọc cục bướu. Các bịnh trên đây ăn hãy rằng.

Thuốc-Dán

HIỆU CON RẮN giá 0$25

Có gởi bán khắp cả Đông-pháp Các quơ ze điểm. Có trữ bán nơi tiệm cô Nguyễn-thị-Kính Chợmới — Saigon.

NÊN DÙNG *Thuốc ho (Bác-Bửu) Hiệu nhất hay, trị các bịnh ho, gởi bán khắp nơi giá 0$25.*

HỘI VẬN-QUỐC TIẾT-KIỆM

Hội hiệp bổn nhà danh Pháp. Dưới quyền kiểm soát của Chánh phủ Đông-Pháp.

Vốn 1.000.000 lượng (Thượng-Hải) và 8.000.000 phát hàng đã đồng tài cả.

Quản lý cối Đông pháp Saigon số 76 đường Chaigneau. Chi nhánh ở Hanoi số 19 đường Borgnis Desbordes.

Muốn lập vốn. Muốn tập tư bổn, Muốn để dành tiền cho con lớn ăn học.

Thì hãy mua vé của hội Vận quốc tiết kiệm.

Vé 1.000 đồng mỗi tháng góp 1 đồng.

Vé 5.000 đồng mỗi tháng góp 5 đồng.

Vé 1.250 đồng mỗi tháng góp 2 đồng.

Mỗi tháng đều có cuộc xổ số, cứ số mình ra thì được hội trả tiền vốn nguyên cả vé, lại khỏi góp tiền nữa. Cần nếu không trúng số, thì mỗi tháng góp kéo. Hội trả đủ số học lại và được chia 53, 23-1, tiền lời của Hội.

Chúng tôi sẽ gởi sách cải nghĩa số của Hội, cho chư vị nào muốn rõ cách thức mua vé của Hội.

Bán lưu y

Hội vốn đông nhiều người chắc chắn và có đăng lên quan-lớn nhưng nơi quê hội chưa có người thay mặt.

ĐOẢN-THIÊN TIỂU-THUYẾT

THƯƠNG CHI VẬY CŨNG THƯƠNG!

Trương-lục-Kiệt

Đang-hữu Tâm tuổi mới 14 thì mà đã biết việc tình rồi ; Tâm có thương mới có thiếu nữ nhưng không hề nao đam tố tình cùng cô ấy. Tâm là mồ côi lớn thợ bồ. Người mà Tâm thương là cô Nguyễn-thị Qui, bịnh ai của quan-phủ Nguyễn tánh-An, ngồi ai quản Travinh.

Cô Nguyễn-thị-Qui lớn hơn Tâm 9 tuổi. Cô lại là vợ chưa mới của ông Đốc-công Trần-văn-Tự.

Ngày lẽ cưới cô Qui sắp đến, quan phủ An bèn kêu thợ hồ đến sửa nhà lại cho rộng và xây chỉ chung cho tốt để cho 2 vợ chồng mới ở. Nhờ vậy mà ngày kia Tâm có dịp thấy cô Qui. Cô lang ngộ thêu trong nhà. Cô mặc đồ, toàn bằng lụa trắng tay chưa có na trôn và trắng lá. Trên ngực cô, miếng mề-đay nổi xoàn chiếu muốn lòa mắt.

Trên đàn cô ngồi, Tâm ở trần, ra quân cụt. Tâm dòm cô Qui hồng nhan mất, Tâm thương cô Qui vô hạn. Lúc bấy giờ tâm tâm của Tâm điên đảo Chiêu-anh Tâm cũng là cô vàng ngồi-ngồi ấy ái tình vô hi vọng. Thương Tâm cô thương.

Hà ! Tre trên thay ai khéo ép trò !

Mỗi khi cô Qui hỏi « Ê nhỏ, con gì mầy ? » Tâm tự nói « Đồ, cô đỡ ý đến mình đó ».

Sự thương ý của Tâm cùng ai ý lẽ mà thương đó. Thương lắm thì mà cũng thương lắm. Thương cô Qui, song Tâm quên trong lòng. Không dám ước ao là hai lo. Tâm vui hen sẽ hoài với cô. Tâm với cô mẹ mà sao không nghĩ phận gái trong, gái hoài trong lòng sự thương ấy hi cũng ấm ức khó chịu lắm thay ! Mà tôi hay dam tôi hay ai ai. Nên người, người cùng ở với, thì mà nỗi chẳng bỏ hết trao. Nó không cưu ai. Vì mình hoài mới chết, bởi vì cô lắm kẻ mình vào mà rằng « Tâm thương cô Qui. Tâm nay ai thương cô Qui ? » Rồi, Tâm ai trước « Chúa chứng ! Chúa chứng ! » Tâm được kẻ mà bao cô Qui mà « Mình đó ! Tôi thương mình lắm ! »

Tâm thương cô Qui quá đổi thương. Cô thương chồng bao nhiêu bấy nhiêu mà giấy mực khó [illegible] được. Vì sự thương ấy mà Tâm phát ra [illegible] ý kiến mà ta, vừa ra ký [illegible] mà miệng giấy nhau [illegible] Bà Đốc-công Trần-văn-Tự Nguyễn thị Qui [illegible] Tâm. Đoạn Tâm xếp mảnh giấy ấy lại làm tư, cuốn tròn lại mà bỏ vô trong một cái chai nhỏ. Tâm lấy mui nhét, lấy sáp trét kín miệng. Rồi Tâm lựa lúc mấy người thợ hồ đem chỗ khác Tâm lấy chai nhét ấy để vô vách tường phá hồ lên mà xây lộn với gạch. Tâm làm như vậy là có ý gì ? — Thưa, Tâm mong rằng ngày kia, chương nào cô mất, miệng cô một người biết rằng tên Đăng hữu Tâm cô thương cô Nguyễn thị Qui là đó.

Thiết nghĩ, rất thương thay cho kẻ đa tình. Nếu ai thấy Tâm vì quá thương mà làm như thế, thì không khỏi cho Tâm là kẻ điên vì tình vậy.

■■

Tâm giao sự bí mật của đời mình cho tâm tường nơi phòng cô Nguyễn thị Qui hồi năm 1894. Mấy đến nay, tính ra được 38 năm trường. Nguyễn thị Qui mới tìm ra được.

Cô Qui trước kia, là bà Đốc-Công Tự bây giờ vậy. Năm nay ba chín phòng bà ở cô hai [illegible] lên thợ hồ đến khoét [illegible] sổ nơi tam tường [illegible] Lúc phá vách, lên thợ hồ lấy [illegible] chai kia. Tên thợ hồ [illegible] ngay thẳng nên chai [illegible], lên lấy đem dưa cho bà Đốc-Công Tự, bà khen nắt [illegible] ngay ra, bà mở đọc ; bà [illegible] Bà lấy bạc ra rồi bà [illegible] bà được biết có một người [illegible] tương mình. Bà đọc đi [illegible] miệng giấy ấy mấy lần [illegible] « Đăng - hữu - Tâm [illegible] mà thương tôi chẳng [illegible] ? Tôi nghiệp thay [illegible] người thương hoài, [illegible] ? »

*Đương [illegible] bà Đốc-Công Tự [illegible] thì [illegible] chẳng dang Tâm [illegible] nhưng [illegible] Tâm không rõ được. Là [illegible] hai thứ ra. Bà cứ lấy [illegible] lấy lại cái tên Đăng-hữu-Tâm [illegible]. Bà nghĩ bà [illegible] thương tôi [illegible] chồng [illegible] Tâm [illegible] nhưng [illegible] cũ

Việc thế giới

Hitler đã hóng việc tổ-chức nội-các bên Đức, còn đại-biểu Tàu Nhựt đương tranh-luận về vấn-đề Mãn-châu ở Genève

TRUNG-HOA

Dư-luận báo-giới đối với cuộc tranh luận ở Genève

Nhơn hôm qua chúng tôi có đăng tin nói rằng đại biểu của Nhựt là Matsuoka có hay tổ giữa hội Vạn quốc về tình hình chính trị của Tàu.

Hiện nay hội Vạn-quốc đang nhóm để xét về việc đó, thì các báo Tàu ở Thượng-hải có đăng bài bình phẩm, đại để công kích Nhựt dữ lắm.

Tường giới Thạch

Như tờ *Morning Post* là cơ quan của đảng quốc-dân và của Tưởng giới Thạch, có đăng một bài yêu cầu hội Vạn-quốc hãy lấy một cái thái-độ cương-quyết trong vụ nầy. Báo ấy xin đem không 15 và 16 trong tờ hiệp ước ra, buộc rằng không có một nước hội viên nào được nhìn nhận Mãn-châu quốc hết. Tờ ấy lại nói thêm rằng nếu các phương-pháp ấy là không đủ, thì lí ra hội công phải làm trên phận-sự mình mới được.

Tờ *China Times* tuyên-bố rằng: « Đầu mà chánh-phủ Nhựt gọi là biểu-tình ghét người ngoại-quốc đó, chỉ là cái ý-nghĩa và sự vọng-tưởng chánh-đảng cho được tự-do và đồng hàng của một dân-tộc êm đềm mà thôi ». Tờ *China Times* lại bảo rằng đảng quốc-dân không ngăn ngại gì mà không kêu rủ các nước khác để hiệp-lực kinh-tế. Cứ như báo ấy, thì dân ở Mãn-châu và dân Tàu vẫn chung một dân-tộc tự hồi đời thứ 17 kia mà!

GENEVE

Đại-biểu Hoa-Nhựt tranh-luận về vấn-đề Mãn-châu.

Gần hội Vạn-quốc, hai bên đại biểu Nhựt Hoa đã đem tài hùng biện của mình ra, cốt binh vực quyền lợi cho xứ sở mình. Ta nên biết coi hai bên nói gì?

Bên Nhựt, thì M. Matsuoka khởi đầu, đã thấy công kích Tàu rồi, còn bên Tàu thì sao?

Sau khi M. Matsuoka nói xong thì Cố-duy quân là thị sự Tàu ở ban Biểu tra đứng ra trả lời. Cố bày tỏ ý kiến của chánh phủ mình không mà thôi, cho hai bên không tranh cãi gì kịch liệt nữa bết!. Hội Vạn quốc định thử tư tưởng sẽ hợp lại bàn cải tiếp theo.

Tuy vậy chớ ta biết rằng đại-biểu Tàu tỏ ý hoàn nghênh tờ phúc-bẩm Lord Lytton đã làm cho bên đại-biểu Nhựt thì lại khác. Có lẽ giấy tờ về vụ nầy, hội đồng Vạn-quốc sẽ đưa ra phân bắt thường như lệ cũ.

Hội-nghị kinh-tế thế-giới

Hội-đồng phái ra tiểu ban để xem xét về công việc dự bị hội-nghị kinh-tế thế-giới đã nhóm lại nữa.

Tiểu ban nhóm lại do ông Simon ngồi ghế nghị trưởng sau khi xem xét các khoản, thì tiểu ban nhứt định vào tháng giêng năm 1933 mới các nhà chuyên môn của ban dự bị nhóm lại. Ban nầy sẽ làm tờ phúc-bẩm đưa ra hội Vạn-quốc cũng trong tuần tháng ấy.

Hội-nghị giảm-binh

Phòng hội nghị giảm-binh lại nhóm lại nữa, do ông Henderson ngồi ghế nghị-trưởng.

Lần nầy, ông Komarnicki là đại-biểu của nước Bô-lô-nô nói thêm về việc đúc khí-giới và làm thuốc độc riêng. Rồi kế đại-biểu của Y-pha-nho là M. Madariaza nói về chiến-tranh hàng không.

Nay mai đây, hội-nghị giảm-binh sẽ nhóm lại để bàn về vấn-đề giảm-binh cho được kết liễu.

ĐỨC

Hitler đã làm xong sổ tổ chức nội các, nhưng việc bất thành

Thời cuộc nước Đức gần đây về cuộc biến ở chánh-giới, dư luận đã đoán trước là thế nào rồi.

Hitler trước khi được lãnh tổ chức nội các thì đã chắc ý và làm sẵn một cuốn sổ để trong túi. Ta nên biết Hitler bấy lâu vọng tưởng sở bầy nhiều đó, sao cho được ngồi ghế chưởng gia là thoả nguyện. Nhưng trong cuốn sổ của Hitler, và không quên ghi tên các bạn đã nhiệt thành của ta đâu.

Đánh rằng Hitler lập Nội-các, có đã nhiều lánh tụ các đảng phái vào, nhưng không ai chịu hiệp tác với ta. Vì đảng của Hugenberg không không làm việc chung với con người nguy hiểm như Hitler vậy. Tai ra sớm muộn gì đây, ở Đức cũng sẽ có chánh phủ quốc gia độc tài cho mà coi.

Các lãnh trong yếu chánh trị bảo rằng Hitler muốn kiếm cớ số tuyển đổi, chẳng những ta phải tuân theo đều giao-ước của tổng thống Hindenburg mà thôi, mà ta phải đến hiệp với đảng trung ương, với chánh-đảng và một đảng thứ ba nào nữa kia!

Ta nên biết rằng theo Hiến pháp thì Hindenburg buộc lòng phải giao cho Hitler tổ-chức nội các như vậy, nên ngài kỳ cho Hitler có 6 giờ đồng hồ là phải làm việc cho xong và đem cho ngài một cái chương-trình thiệt hoàn toàn. Tuy Hitler là tay tham muốn địa vị cao sang, chớ cũng khôn xin giữ Von Schleicher lại làm thượng thơ binh bộ và Von Neurath làm ngoại giao. Nhưng cứ như ý của Hindenburg, thì muốn lập một cái chánh phủ độc tài, người làm đến chánh phủ ấy là Von Papen hay là một người nào khác, không có can cấp với các đảng phái chánh trị; chớ ngài không muốn một nội các có Hitler cầm đầu đâu.

Hitler có hỏi Hindenburg về khoản nầy thì ngài bảo làm sao cho chánh-phủ có đủ số đề đối-phó với bên nghịch thì thôi, đừng để phải cậy nhờ mấy đảng nhỏ. Bộ là ngài buộc Hitler phải hiệp tác với đảng quốc-gia Đức vậy. Nhưng đảng nầy nhứt định không thèm hiệp tác với Hitler.

Tuế là Hitler không đã!

Y-PHA-NHO

Một vụ án chánh-trị lớn nhứt ở Madrid

Bữa qua, Tòa thượng-thẩm ở Madrid có xử một vụ án chánh trị lớn lắm.

Vụ nầy có trên 100 nhà chánh trị thuộc về chánh thể quân chủ bị can vào. Tòa mở ra ở Thượng nghị viện cũ, cốt về việc mưu cách mạng chánh phủ hiện thời, để lấy chức lại nên quân chủ.

Trên 100 bị cáo ấy đều chối đây và kêu oan là mình vô tội. Chưa biết kết quả ra sao.

ẤN-ĐỘ

Hạng dân cùng khổ được quyền bỏ thăm

Hội nghị bàn tròn đương nhóm bên Luân đôn.

Đại biểu Ấn độ có đánh điện về nói rằng hội nghị có bàn về vấn đề *hạng dân không dám rõ tới*. Người ta tính cho hạng nầy được quyền bỏ thăm công cử, nhưng cái quyền biểu mà lắm. Vì người ta chỉ cho có 10% hạng dân ấy bỏ thăm mà thôi.

Chưa biết kết quả ra sao.

TRẢ LỜI

« Trung-Lập » Về vấn-đề sự lương quan-lại

Trong báo *Trung-Lập* bữa qua, 23 Novembre, có đăng bài trả lời bổn báo về việc vu không cho ông Lê quang Liêm đã thay mặt hết thảy bạn đồng viên tại Hội đồng quản hạt, thích cấu sự lương của quan lại, có viên chứng không lời đăng trong báo Tribune Indochinoise thuật lại buổi nhóm ngày 11 Octobre. Ngoài những lời đặt để khác, báo Trung Lập nói rằng báo Tribune Indochinoise là mẹ đẻ *Đuốc-nhà-Nam*, tất nhiên bảo kín nói sao báo ấy cũng theo vậy.

Trước khi trả lời tôn tất về bài của báo *Trung-lập*, trả lời bổn-báo, nhắc lại câu nói xốc ở đó rằng *La Tribune Indochinoise* là mẹ đẻ *Đuốc nhà Nam*, tuy việc nầy dẫu cuằng chối cãi làm chi, vậy nhưng báo *Impartial* là cha đẻ báo *Trung Lập* thì đối bên đối đáp với nhau có đâu gì là *cha gả con gái* hay không?

Còn như bảo *La Tribune Indochinoise* thuật lại phiên nhóm hội đồng quản hạt ngày 11 Octobre 1932, lấy theo ngay sau bề diễn văn của ông Lê quang Liêm gộ đăng những lời dịch ra sau đây:

« Hãy nên để ý biết rằng nhiều những hội đồng ta đều công nhận là chánh phủ cần phải giảm bớt các khoản dự chi, nhưng không ai theo ý kiến ông Bảy về việc xin rút lương bổng các hàng quan lại. Vì chẳng khoản khôi nghị của ông Bảy không thể sao thiệt hành được, bởi mỗi ở trong hai lẽ sau nầy: một là Chánh phủ Thượng quốc sẽ ấn định luật công cộng thời sẽ tự chánh ảnh hưởng tới các hàng tùng sự bổn xứ.

Hai là nếu vẫn «quyền cụ lợi» thì không lẽ bắt buộc các chức viên bổn xứ phải chịu thêm phần bị sanh trong khi các chức viên ở Đại pháp được thu thứ hay sao?»

Những lời trên đây đã đăng trên báo *La Tribune Indochinoise* ra trước ngày khám phá thấy ra đưà lộn ra ngoài phạm-vi Hội-đồng quản hạt bốn quyền thảo nài diễn văn của ông Lê quang-Liêm, là bổn-chứa bởi chỗ nói về khoản bớn xọn lương quan lại. Ngay trong số báo « La Tribune Indochinoise » sau đã có lời đính chánh rõ ràng rồi.

Bởi với các chức-viên lông-sự chánh-phủ công như là đối với dư-luận thời cái thái-độ của báo *La Tribune Indochinoise* và của bổn báo đã rõ ràng minh-bạch, có quyền tự mình nhận phần nhiệm vụ đã gõ tiếng chuông thứ nhứt để muốn một dự cuộc bão-tồn tương-bổng của hết thảy các hàng tùng-sự chánh-phủ.

Cứ xem những lời dịch ở báo « *La Tribune Indochinoise* » đã đăng trên đây, chắc hẳn dư luận đều thể tất cho rằng báo Trung-Lập còn chơi cái mưu lợi dụng những mồn khi cụ cũ mém đã rõ nên « vô hiệu » rồi, như là cách viện tang chứng trong số bữa qua để hô mình là bình vực một công cuộc trong mộng ảo, khác nào tuồi cây gươm của cô chém xuống nước vậy.

Quân nghĩa-đồng, Tàu đánh tan quân Nhựt ở Cáp-nhĩ-tân

Mấy bữa nay, ở vùng đường xe lửa đông-bắc trên Mãn-châu gần Cáp-nhĩ-tân, quân Nhựt và quân nghĩa-đồng Tàu đánh nhau nhiều trận kịch-liệt.

Quân Nhựt ở Paichuan chia ra năm đạo, toan phá quân nghĩa-đồng. Còn ở Hải-loan, quân nghĩa đồng đánh gắt lắm. Vả lại ở đây quân Nhựt muốn công-kích quân nghĩa-đồng, nhưng không được, vì đường sá bùn lầy, không viện tới được.

Còn ở mấy cái đồn nhỏ, thì quân nghĩa-đồng đánh tan quân Nhựt hết.

Nhựt đang lo điều việc binh ở các nơi ấy, quyết đánh tan quân nghĩa-đồng.

Mới đây, một đoàn quân Nhựt có trên 1000 kéo tới Cáp-nhĩ-tân, dùng súng thần công và máy bay, đánh quân nghĩa-đồng Tàu bị Thiệt-hại nhiều lắm, nhưng lũng chẳng thắng nổi.

Chết thảo

Tờ biên bản trong cuộc đá banh với Jeunesse Tonkinoise

Bữa nhóm ngày 7 Novembre 1932, ở tại tiệm hiệu boân Ngô-văn-Tiếm đường Bonnard, Saigon để xét việc chi thu về cuộc đá banh của hội Jeunesse Tonkinoise

Có mặt: MM. Thu, Chung (hội J. T.) MM. Yên, Michel Công Linh (hội C.S.A.)

M. Michel Công thủ quỹ ban tổ chức, trình bày số sanh các việc chi thu và các điều khác chung chi có M. Thu (hội J. T.) và M. Linh (hội C.S.A) xét là rất kỹ.

Thâu trong 6 bữa đá banh . . . . . $ 2004.21
Xuất. 1768.09

Chỉ tồn. . . . $ 236.12

Phần riêng cho hội J. T. 20% $ 47.20

Phần riêng cho hội C.S.A. $188.92

Làm tại Saigon ngày 7 Novembre 1932

Chánh thư ký C.S.A.
VU-THE-LINH

Thủ quỹ ban tổ chức
MICHEL CANG

Hội trưởng hội C.S.A.
TRIEU-VAN YEN

Thủ quỹ hội J. T.
TRAN MINH-CHUNG

Hội trưởng hội J. T.
NGUYEN-HUU-THU

Tiền Sổ phí về cuộc đá banh của hội Jeunesse Tonkinoise

Tiền mướn đăng quảng cáo $	75.00
Giấy quảng cáo mấy cuộc đá banh	13.60
Tiền công cho 4 người xét giấy trong 4 cuộc đá banh	24.00
Tiền xem Cụ Nì từ bữa 28/10 tới 2/11/32	125.00
Tiền [illegible] từ bữa 3 tới 7/11/32	100.00

Anh hùng gởi xương nơi đất khách

(Tiếp theo trương nhứt)

Nơi đất chiến-sĩ trận vong

Hai viên thủ-hiến nước Pháp làm lễ truy-điệu những vị anh hùng tử-chiến đã mười bốn năm rồi

Cuối tháng tuần tháng trước tổng-thống Albert Lebrun và thủ-tướng Edouard Herriot cùng đi tới Anh-sát (*Alsace*) để làm lễ truy điệu chiến-sĩ trận vong đã 14 năm nay.

Sau khi tới Mulhouse rồi, thì hai viên thủ-hiến ấy thân hành ra ngăn địa Cernay, là nơi đã chôn sẵn đi hài của những quân sĩ Tiếp-khắc vì là gan anh hùng mà phải ngã dưới lằng súng viện binh của Đức-quốc. Anh hùng tử chiến, rồi đầu muốn năm, tổng thống Lebrun và thủ-tướng đã làm lễ truy điệu, cốt hầy tỏ một cuộc biểu-tình quốc-tế Hiến-mình cho thêm long trọng. Ấy là một cuộc lễ lớn mà là một cuộc lễ chót hết trong ngày đó.

Những vị anh-hùng Tiếp-khắc đó, còn ai không biết chi liệt-oanh, gan anh-tuấn nữa, ngày tuyển-bố chiến tranh, thì rồi nhau về Paris, tình nguyện vào hàng quân binh Pháp, đã tòng giao với quân địch trên trận Champagne, Artois, Verdun, Saint Mihiel và Anh-sát. Những ai đã phơi thây nơi chiến-trường Anh-sát, thì tấm thân bây thước đã chôn chặt dưới vùng đất ấy, mà vừa rồi chánh-phủ cộng-hòa Tiếp-khắc đã dựng hài mộ-bia kỷ niệm, hôm tháng rồi người ta đã làm lễ khánh-thành rất long trọng đó.

Quan Tổng-trưởng bộ ngoại-giao của Tiếp-khắc là ông Benès đứng ra tiếp rước hai vị thủ-hiến của Pháp. Giữa lúc ai nấy cúi mặc cúi đầu, tỏ dấu nhớ tuồng vong xưa, giữa lúc tư bề phẳng-lặng, ông Benès cất tiếng rất thống-thiết, hùng hồn. Cái tiếng

Giờ tàu-bin tàu

Tiền cơm bữa 8-9 10 từ (Saigon tới Tourane) 60.0
Chi phí viện giấy vô của giấy mời, chương trình Tiền xe hơi chở đội J.T từ Tourane tới Sg và Saigon Tourane 66.25
Xe hơi và xe kéo cho chiến tướng đi dượt và đá match 500.00
Xem bát 51.40
Bài tiền tại Thuận 15.00
Uống rượu giấy lao và đi xe đạp 66.00
Chỉ nhựt cho anh em đá banh hội J. T. 47.32
Tiền cược cho Hinh và Viêrio 80.00
Tiền cược cho Saigon từ 23 10 tới 7-11 32 10.00
Tiền phòng ngủ ở Tourane 182.00
Giấy quần áo ở Saigon 60.00
Tiền xe, giấy, giấy quần áo 52.00
Sổ phí 2 ngày đại-biểu đi Huế rước J. T. 27.40
Tiền giấy tờ 142.10
Mua nhựt trình 13.58
Xe kéo, vài treo quảng cáo khác biệt 8.00
Nhạc tây bữa đầu 30/8/32 42.15
Tiền lời nhà cho hội J.T 29.00
47.20

Total . . 1816.57

Bất thường chi do hội C.S.A. chịu riêng

Tiền ăn đồ của J. T. (rapaas) $	10.00
Tiền xe đi mướn auto-car	2.00
Tiền cơm ngày 8 và 9 Novembre 1932	40.00
M. Trọng chụp hình	1.00
Tiền phòng ngủ ngày 8 và 9/11/32	22.00
Lặt vặt (cờ đồ illes biểu chiến tướng hội J. T. maillo's, vô biểu chiến tướng hội Victor a)	40.15
Total . . .	115.15
Tổng cộng	$ 1931.72
Tiền thâu trong 4 bữa đá banh	894.25
Hội C.S.A được lời	$ 72.47

Tại Cholon ngày 15 Nov 1932

LÚA

Nhà tạ 68 kilos

Gocong	1.90	Omon	1.70
Bentre Bắc	1.83	Cairang	1.70
Bentre	1.80	Thot not	1.70
Mytho-Tânhiệp	1.80	Longxuyen	1.70
Cai-Lay	1.78	Chaudoc trung	1.70
Cai lậy	1.78	— Bắc	1.60
Vinhlong	1.78	Tanchau	1.60
Sadec	1.78	Sadec trung	1.70
Can-Chong	1.77	— Bắc	1.60
Cang Long	1.77		
Travinh	1.77	CAO MÊN	
Bai xau	1.82	Battambang	1.70
Baclieu	1.90	Banam,	1.65
Rachgia	1.80	Seai riang	
Phuvinong	1.90	Lôn đo	1.60

GẠO

Mỗi tạ 60 kilos

Gạo N° 1	2.25 °/₀ tấm	a.62	
Gạo N° 2	40 °/₀ tấm	2.55	
Tấm 1-2		2.35	
Tấm 3-4		2.10	
Cám trắng		1.60	
Cám lức		0.60	

TÀU TỚI

Ở Pháp tới

Le Min	21 Nov.
Cap Varella	27 Nov.
Cleboncesex	30 Nov.

Ở Tàu và Nhựt tới

Yalou	23 Nov.
Meizinger	25 Nov.

Ngoài Trung Bắc-kỳ tới

Saude Chappe	27 Nov.
Entrecasteaux	25 Nov.
Gradier	29 Nov.

Ở Singapore tới

Ở Java tới

TÀU ĐI

Sang Pháp

Yalou	26 Nov.
Meizinger	28 Nov.
Entrecasteaux	1er Déc.
Et. Grandidier	2 Déc.

Ra Trung-Bắc-kỳ

Chande Chappe	1er Déc.
Capvarella	30 Nov.

Đi Tân và nhựt

Le Min	23 Nov.
Le Cheboncesaux	3 Déc.

Đi Singapour

Le G. G	Paul Doumer 21 Nov.

1933	NĂM QUÍ-DẬU
JANVIER	Tháng giêng
	THIÊU
	Kiến : Giáp-dần
	Sóc : Nhâm-thìn
30	5
Lundi	Ngày bính-Thân. Thứ hai

Hành : Hỏa. Sao : Tất. Trực : Ngưu.
Cát : Giao-hiệp. Lâm-hiệp. Lôi-đường (Ngoại kỳ)
Hung : Cùng tử. Tâm-tinh. Chân-nhân.

Sử nam : *Tây-sơn chiếm thành Thăng-long, vương Thanh là Sầm-nghi-Đống chết trận. Tôn-sĩ-Nghị đem quân Lê Chiêu-thống chạy qua Tàu (1789).*

(Lịch Năm Quí Dậu 1933)

In tại nhà in Đức-lưu-Phương

Có đầu sau nầy

1 Ngày lẻ, ngày hai tây (được nghỉ).
2 Ngày vía các bà THÁNH, PHẬT, THIÊN, THẦN.
3 Có ngày sắc nhỏ.
4 Ngày tốt, ngày xấu, ngày xâm ngày cúng.
5 Ngày KIẾN, SÁC, CAN, CHI.
6 Các vị THÁNH TỔ
7 Sự tích trong số NAM nhân những ngày.
8 Lịch đầu của nhà in B. L. P. đã hết hơn các thứ lịch khác. Nên sĩ, bán lẻ do nơi NHÀ IN B. L. P. 156, RUE D'ESPAGNE SAIGON. Có cho Huê Hồng nhiều bán rẻ giá theo kinh-tế hiện thời.

Lời đạt

Khắp các bạn học-trò Hà-tiên

Ông giáo Huỳnh Thoại Bảng hơn 30 năm nay đã nổ lòng cho không biết bao nhiêu học-trò. Nay ông hưu-trí, Gợi tổ lòng nhớ ơn thầy, các học trò cũ của ông định tổ-chức một tiệc trà và mua một món đồ quà quí mừng ông làm kỷ-niệm.

Vậy những ai ai, học trò trai và học gái của Huỳnh tiên-sanh 5 năm thì để ghi tên, ở xa thì thơ và mandat (nếu tiền tùy ý) gởi về cho ông Hà Văn Biện, instituteur, Hà tiên.

Đến 15 Décembre 1932 thì khóa sổ thâu.

Tiệc trà định vào ngày chiều tối 27 Décembre 1932. Ai đến dự tiệc trà được thì cũng xin đến ghi tên và gởi thơ về. Không ghi tên và không có thơ thì kể như đã kiếu.

Bàn tổ-chức cuộc lễ
Kính đạt.

Cái bại huê-liễu

Phàm những nơi phòn hoa đô hội thì thường hay có nhiều bọn bán phấn buôn hương, gây chứng huê-liễu do bởi sự chơi bời mà sanh ra càng thấy nhiều lắm, đều đó ai cũng rõ, nếu có bịnh ấy mà trị nó chẳng trừng phép thì không dứt tuyệt nọc được.

Bổn y-sanh chuyên trị bịnh nầy rất có kinh nghiệm, nên chế ra ba thứ thuốc:

HỒI LIỄU THANH ĐỘC HOÀN trị hết thảy các chứng thuốc bịnh huê liễu, uống 1 liều tiệt bịnh.

BẠCH HIỆU BẠCH TRƯỢC HOÀN bịnh bạch trược mới phát, hay đã lâu năm, hễ uống thuốc nầy sau 24 giờ ắt thấy công hiệu.

PHỤ KHOA BẠCH HUYẾT HOÀN đàn ông bị chứng bạch trược, thường truyền nhiễm cho người đàn bà làm bịnh huyết bạc, nếu chẳng trị cho sớm ắt là hai cho người đàn bà. Song uống thuốc nầy mới tiệt sạch bịnh.

VƯU-VĂN-LẠN
ở tại trong đường Bảm số 37, đường Tổng-đốc-Phương gần bên rạp Casino Cholon

VIỆT NAM CÔNG TY BẢO HIỂM XE HƠI
Hội nạc danh vốn 200.000 $
Hội quán : 54, 56, đường Pellerin SAIGON
Giây thép tắc: ASSURANA Giây thép nói: 748
1° Giá tiền bảo kê rẻ hơn và cách thức lợi cho chủ xe hơn các hãng khác
(*Conditions les plus avantageuses*)
2° Khi rủi ro bồi thường nhậm lẹ

diệu dàng
thơm tho
linh nghiệm

MÀ TRỊ ĐẶNG BÁ CHỨNG

DẦU-THIÊN-HOÀ

Thuôc điều hiệu **ROSETTE** *là thuôc Anglê vân, được phân đông người ở Đông-Pháp yêu chuộng.*

Muôn cho miêng Hậu-Giang biết rô hiệu thuôc này, chúng tôi nhứt định bán trông một lúc mỗi gói 20 điều có 10 su mà thôi.

Những thuôc điều hiệu **Rosette** *(Bông-hường) được tinh khiêt luôn luôn.*

Xin quí ngài hày lưu ý. Nhơn dịp này mà đề chút tiện lợi.

COTAB
DISTRIBUTOR

Diệp-văn-Kỳ và Nguyễn-văn-Bá
cả hai đều vô luân-lý và hay đặt đều nói láo để loè độc-giả « Công-Luận »

Xem bài « ý-kiến độc-giả trong *Công-Luận* ra ngày 22 Novembre b ết Diệp-văn-Kỳ và Nguyễn-văn-Bá viết mà chẳng dám ký tên, lại đề cho tiểu tốt nào đăng ra nói rằng « ông Nguyễn-phan-Long, biệt hiệu Phong-Trần dám ra làm thầy kiện luân lý ». Thật tôi thọ tay cho cái thứ « lường nhân bất đồng, tâm trung bất chánh » và cái thứ đầu đôi một tiếc, gan ruột một gang, ăn nói hồ đồ, kày đều láo xược, rặn những lời vô ý-nghĩa để phỉ báng kẻ nghịch mà chẳng nên lời.

Có phải *Công luận* là đề lôe độc-giả chăng ? Mà có được đăng *Công-luận* chúng ngày nay có mất tính đôi lắm mà. Cái thứ giả danh vô hiệt, mồ miêng ra, người ta đã rõ ràng trong họ-gia rồi, hoặc giả đề cho bọn các cô nguya ở Yên-Sa nó tin, chớ ai mà tin được.

Ai đời bài Thị-phi ở *Đuốc-Nhà Nam* ra ngày 15 11 32 dưới ký tên Phong-Trần, thì Phong-Trần là Phong-Trần, cũng như Tân-Việt là Tân Việt, phân lẻo hướn đồng ở *Công-luận*, phương chi đã sôi ông Nguyễn-phan-Long đôi quốc-văn, thế sao lại gọi ông Nguyễn-phan-Long là Phong-Trần cho được.

Phải mà, hình thù của bài con người dường ấy bão sao không nay nói vầy mai nói khác. Thế mà cả hai Kỳ-Bá có lẽ được đâc chỉ nên đồng nói « Không được người ta mời lên B.L.C. coi nhảy dâm như Kỳ với Bá... « Châu cha là hân hạnh ! Kỳ Bá oi ! nguôy lỗ tai cho lớn mà nghe đây :

M.V.V.B. chủ B.L.C. biết ông Nguyễn-phan-Long là người tuổi tác không lẽ mời tôi mấy cuộc hứng thú của trai thanh gái lịch như "ấy rên không mời.

Mà thật vậy, đâu có thập mời ông Nguyễn-phan-Long cũng xin kiếu từ chớ chẳng bao giờ như ai mỗi đám hội nào có mùi phụ nữ đâu thơm dầu tanh, bọ đánh hơi bu tới đôi cánh bay. Hoặc có gánh cải lương, gánh xiệc nào quên đem giấy « cát » mời, họ viết bài công kích thậm tệ. Muốn được biết rõ ràng thêm Kỳ Bá nên hỏi lại các gánh cải-lương gánh xiệc, hội đua nựa,... và M. Teiller là người tây lập vỗ đài có bao giờ ông Nguyễn-phan-Long nhận cho ông một tấm « cát » để « cọp » như hạng người bên mạt kia kô ông.

Bài « cùng nói B.L.C. » oblah của Phong-Trần viết ra để vừa giễu-nhạo, vừa bao biếm, vừa quảng cáo cho B.L.C. và chính quân-sư « quạt mo » Kỳ Bá biết tác-giả là ai, nếu M V.B. có gởi thơ tới cám ơn xéo và đính theo một tấm « cát » mời tác-giả thì Kỳ Bá miệng nói ông Nguyễn-phan-Long biệt hiệu là Phong Trần tai có nghe được chưa ?

Nè Kỳ Bá, hai nhà chi-sĩ xỏ lá giám nói thì giám làm tới đi đừng có núp lén bên lên tiếu tốt nào làm chi. Ai trong cung cấm mà hư mất đâm vô độ, ai trôn không kể chôn dưới chẳng giết đạo tôi, ai sanh mầm nhy thành hai hoại luân thường, lưu truyền lại ngày nay cái thứ chơi với bạn trỗ lòng hòa dâm vợ bạn, làm cho cọp mất mẹ vợ lìa chồng, một cảnh gia đình kia đang đầm ấm phải toan đổ nát !

Nếu Kỳ Bá còn giở cái thứ đoạn đê-hèn ngâm máu phun người chuyên không có cũng bày đặt ra mà nói, thì tôi sẽ nói hết chuyện nầy và kể đủ tên tuổi của những người đóng vai trong tấn bài-kịch nầy cho Kỳ Bá coi.

Dầu ông Nguyễn-phan-Long không thèm nói, thì tôi cũng xin phép ông chotôi nó', hão «cập bài xạo» nầy, tưởng đâu khôn có ai dám trả lời với bọ, rồi bọ vinh vác cái mày lỉ mặt lợm lên với thiên hạ.

Nếu Kỳ Bá muốn nói thì oo cái giọng ấy, tôi sẵn lòng tiếp chuyện luôn luôn.

Lương cử-Cương

Lờ rao đấu giá

Chỗ, ngày và giờ đấu giá : tại tòa bố Mytho ngày thứ hai 5 décembre 1932 hồi 9 giờ ban mai

Bổ cuộc : dầu giá chịu lương thực trong năm 1933 cho những tội nhơn 5 khám Mytho.

Muốn biết tin tức rõ ràng do nơi tòa bố ở Mytho và phòng thư tư dinh Hiệp-lý ở Saigon.

Charles Trân
8, rue Gustave Vinson
Ở bên hông bôi 2e Arrondissement
SAIGON

Lãnh sửa các thứ đồ và máy như là : Súng, máy hát, đồng hồ, văn vân. Sửa rất kỹ lưỡng và sẽ biên đoan nhận trên phiếu bề có sai dầu sẽ sửa lại.

Giá rẻ hơn các nhà khác.

Charles Trân là dân tây, nên qui khách giao súng cho sửa không phải nghi ngại chi cả.

Chuyện thị phi

(Tiếp theo trương nhứt)

vì hây coi bết thây rau Chuyện thị-phi, chỗ nào là nói xấu Bông-Lai-Cảnh. Câu chuyện tầm thường nhỏ nhoi quá, nhưng không nói cho tách mông heo thời bộc lộ sao đặng giả-tâm của tụi ông hoành « khóc đồng mốtta. Phong-Trần dầu công khiêm đăng vào phía công-kích cuộc hiêu-vô, nhưng Bông-Lai-Cảnh, ngay bữa khai mạc có giấy mời hết thứ « anh em *Đuốc-Nhà Nam*. Tấm « cát » của Phong-Trần, cắt có anh lông-lông làm sống đưa về nhà tư, bị mọ đi mô xé nghiêm mất. Câu chuyện Bông-Lai-Cảnh đã chế *Đuốc-Nhà-Nam* chẳng khỏi là chuyện thị-phi vậy. Số dĩ Phong-Trần chưa có dịp lê mặt tới Bông-Lai-Cảnh, là bởi Sư tử Hống ở nhà nó chẳng khiêu-vũ trong gia-đình mà thôi, nhứt thiết không nhận cho Phong-Trần làm trò khỉ trên mặt con nhà Xuyên-Đập. Nói như vậy, anh em nếp-phe đủ biết trái tim đen của Phong Trần là thiệt, rồi từ đây ngoài vái vào mặt kẻ lường gạt - mẹ của con nít - nó đội đích anh em đề công-kích bạn đồng sự của anh em vậy.

Phong-Trần cầm tay bánh xe ông là cá danh-giả làm bạn đồng-sự của anh em chú sao ? Không phải như họ, lên mặt là bình-bôt của báo-giới, chưng là ông hoành đầu đường, lên vô là thầy kiện lông oc, mà kỳ thiệt xuất thân trong đám cầu cô ngựa, quét cầu tiêu. Vậy mà họ dám nói và chạm tới phẩm quyền thầng bêm nhứt của bết thây những giả-đạo rất kính rất yêu của bết con mình, như là cân : « con người nỡ buôn con gái lấy tiền ăn kia kìa ». Họ đã xúi anh em rồi lời bỏ-cỡ, mập mờ như vậy, anh em thì bởi cập mắt đánh lộn của phường Luyện-tiếp như là, (có lẽ cây viết bởi nặng, nhưng đánh rần phải cho đập đầu mới được) bỏ rằng : « Vậy mọ nó xem kia đã ra sao, vì có đâu lại sanh ra con đặng tăng, sao con đã khôn lớn, chẳng điểm chỉ cho con có biết là con của nào, đến nỗi chưng là ông Hoành đầu gì đu vịt ai chẳng kì đi nổi ngày cùng cơm cha ? Mỗ cha chẳng khéo, khóc đồng mốt » ... ... Thôi hãy thể thôi công bạn nổ phơ tôi đây, cho đặng anh em kiếm mặt đứa « con nầm ba cha mẹ bây bốn chồng... » có lẽ còn bị bởi phán-quyết...

Phong-TRẦN

Văn Võ Hí Ban

Sẽ diễn 7 tuồng mới lại rạp Thành-Xương

Khởi diễn đêm thứ bảy 26 Novembre 1932

Sẽ biên cho khán quan một tuồng mới « Thủy-Vân-Đình » tựa hồ như « Phụng-Nghi-Đình » nhưng bổn tuồng ý nghĩa sâu xa gái Khinh Hồng tình hiếu tiết nghĩa vẹn toàn khác hẳng gói Điêu-Thuyền buổi trước. Một tấn tuồng hay đáng để nêu gương tốt xin chư quí khán quan chớ bỏ qua.

VĂN VÕ HÍ BAN
kính thỉnh

Chánh sách «ướt»... Chánh sách « khô »

(Tiếp theo trương nhứt)

cho hiểu-giả Huế-kỳ nói bước nhau qua biển đề tùng-chinh, chẳng khi nào dứt mạch.

Bình dân nước Pháp trong khi mong đợi tin tức ông Roosevelt thắng cuộc, vẫn còn vâng vâng bên lai cái tiếng chuông công-phá đã dậy nổi vỡ buổi Anh-Pháp-Bỉ yêu cầu nước Đức bồi thường chẳng công-hiệu, lại bị nổi quan thống lãnh Hoover dầu đã tới kỳ mãn-khóa, vẫn còn gây go bó buộc ba nước thiếu nợ đều phải mang toàn thể gánh trái phiếu đối với Huế-kỳ. Kể đã mấy lần, thuộc về các phạm - vi khác, thống lãnh Hoover một mực không muốn can thiệp dân nội tình cựu thế-giới vậy mà lần nào Liệt-cường thắng trận thiệp - nghị đề đối phó với nước Đức thiếu sự thời đã bằng nổi sẩm, chẳng cái nghị thích lãnh của chánh-phủ Huế-kỳ bỗng dưng làm nào động chương-trình của những nước liên can đã dự tính rồi công phu tại phía ngoài đương mâu thuẫn.

Bởi nhưng lẽ kể trên nầy, đề-tiện Đại-pháp khỏi « nhu cầu ngăn-ngừ cầu chúc cho ông Roosevelt thắng được ông Hoover trong vụ tranh-đoạt chủ « quyền nước Huế-kỳ là lẽ tự-nhiên vậy.

Sau nữa ông Roosevel nắm quyền thống-lãnh Huế-kỳ sẽ có điều ảnh « hưởng trực - tiếp với thương-giới nước Pháp, là ở ế rồn sẽ chơn lành tự trong cuộc cô-vô hỏi-phụ « chánh-sách ướt » trong khi ông Hoover không quân-quyết bỏ đặt cái thái-độ duy-trì lệ bất quốc dân phải chịu « khát. »

Ông Roosevelt trong khi ngồi chế bình-dân đề bình-vực phá lệ bất dân không được uống rượu, hả lại sau khi đã giữ chủ-quyền chánh - phủ trong tay lại chẳng điều-đình với nghị - viện đề thả cho nhơn-dân được tự do thưởng rượu như xưa hay sao ? Trong mười năm cấm uống dân Huế-kỳ nhịn khát rào cổ, làm cho bằng nắm kẻ triệu hạc về rượu chát, rượu sâm banh là nguồn lợi lớn nhứt trên đường xuất-cảng của Đại-pháp cũng cạn khô, chẳng được vô trong cõi Huế-kỳ.

Không biết rồi đây quan thống-lãnh Roosevelt bình quyền chấp-chánh, công việc lớn với chánh-sách xưa có khỏi bất nhứt đề làm cho những kẻ giàu hi-vọng về rơi ông ngày nay, chẳng đến cô thở dài vì cầu : « Ngôn bất cố hành » hay không. K.Đ.

TIEU-THUYET của ĐUOC-NHÀ-NAM — N° 68

Đồng-tiền phi-nghĩa

T. G.
VỌNG-VÂN

Nhờ việc rước tên Phố vô nhà mà lo chỗ ăn chỗ ngủ cho anh ta, nên Mộng-Hà khuây lãng được đêm đó và trọn một ngày sau, mà bà bữa sau cô lên lầu mà cô nhớ đến tâm sự cô thì cô nằm trên trọc hoài. Đồng hồ 11 giờ thì cô lôm côm ngồi dậy hình như trong trí cô đã quyết định chuyện chi vậy. Cô vặn đèn lớn, mở bề cửa phòng, rồi đi xuống từng dưới, đi ngang qua chỗ tên Phố nằm, thì thấy anh ta nằm day mặt vô vách.

Cô đi nhẹ nhẹ lại tủ sắc mở tủ lấy ra một xấp giấy và một cái hộp bằng sắt đen xem lạ... vuôn vực bằng cái khay ấn trân cô quay xách. Cô ôm hết trở lên lầu, tiếng dép cao su khua trên thang lầu bằng xi-mang nghe lẹp xẹp. Cô đem xấp giấy và cái hộp sắt để trên ghế tôi lấy chìa khóa mở nắp hộp ra, bà thấy trong hộp đầy những sổng, dây chiền, cà rà không biết bao nhiêu vật nào cũng nhận hột xoàn, chiếu xanh đỏ. Cô soan hết ra để trên bàn một đống ngun ngun, rồi cô sắp trở vô hộp, mà đem biết ăn năn »

« Hai năm nay tôi đã làm cho cô sầu thảm vô ngằng, khóc đã hết nước mắt, lỗi ấy tôi đã lớ làm nên rồi, dầu tôi có an nan cho mấy cô cũng không quên ha năm thống khổ của cô được. Vậy thì sự tôi ăn năn cũng chưa chắc là cô kể gì. Có ích chăng là khi nào cô cho tường tôi chấp dứt chẳng có mà làm gian của rất của chồng, cô cho tôi đã thân nhân là sự hết đau đi »

« Nay tôi xét lại của cải ấy mà làm cho thân phụ tôi phải nhuốc tham bề, nên trước khi tôi chết muốn lưu nơi đó cho xa, tôi mới yên lắm »

« Tôi ghiem thơ đây » 1° Một cái tờ mua nhà làm tại Notaire Eymard ; 2° Một cái phác tuyà mua xe hơi và 3° hơn bốn chục cái phác tuyà mua đồ nữ trang. Cô hãy vui lòng lãnh lấy tài vật nầy mà cất, vì là của cô, tôi xin luôn lại cho cô. »

« Tôi vẫn biết chắc cô không dung đến đồ nầy đâu. Nhưng dầu cô không dùng, xin cô hãy bán lấy tiền mà dùng trong việc phước thiện cũng tốt.

« Nếu cô không cho tôi mấy lời tôi cầu khẩn trong thơ nầy đây là cô giúp sức cho tôi chuộc tội lỗi đó. Tôi hết sức đội ơn cô !

Người bạc mạng
Trần-thi-Tr...

Trong thơ có đúng loan la lời tâm huyết nên cô viết lời đau nước mắt cô rơi bờ đó. Cô niêm cái thơ vô mấy cái phát tuyà lấy lời đề trên nắp hộp, lại đề trên cái bao thơ mới miêng giấy cô viết mấy hàng bằng chữ Pháp như vầy :

« Ma mort n'est imputable à personne. Je mets fin à une existence qui me pèse. Je prie monsieur le Commissaire de Police du 3eme arrondissement de vouloir bien faire tenir ce coffret à Madame Huynh-cong-Kiệt, 200 ter Nguyễn-tấn-Nghiệm à Cau-khoi. (Ton chết đây không phải bị ai giết hết. Tôi sống phải nhọc nhằn quá, cho không nổi, nên tôi chết. Xin quan cảnh sát quốc thứ ba làm ơn trao cái hộp nầy cho bà Huynh-công-Kiệt ở đường Nguyễn-tấn-Nghiệm, ba Cầukhô, số nhà 200 ».

Cô xin để miêng giấy ấy trên cái thứ thinh linh cô nghe có tiếng ghế khua động, cô liệt đề đứng dậy, bước ra thấy tôi. Thế Cô vẫn đen ngoài lên, cặp mắt cô ngó dán soát cùng hết mà không thấy ai hết. Cô nghe con mèo trong nhà chạy, rồi cô lo chạm khom ghế, mà cô tưởng là có người nhân cái hoặc, cầm cái hơ sâm vô mới bỏi rồi đóng cửa phòng chạy cùng lại, một lát trong phòng có tôi thôi...

Đồng hồ trong nhà chẩm tới ba hai tiếng, trong ngoài lặng trang. Ngoài đường Blanc-nhé lần lần có một cái xe hơi chạy ngay qua nhà cô Mộng-Hoa nghe một cái vụ, đến đó sang loa, một chấp, có một đoàn xe kéo, kéo một tốp lính sau-da chạy đến linh hát om sòm xin phu chạy lẹp xẹp. Tức ấy nhân lúc tối trời, lại khuya có gió, nên trong vườn rào nhà cô Mộng-Hoa kiến vật dưng sáng, tôi đưa gió bên tả phía đường ... nhà xe hơi có một cái đen đèn nhỏ gắn trên vách tường gần trong nhà xe, nên có chút ánh sáng mờ mờ lọt hết cái đường xe nhà xe là cùng, gọc bên kia đen khuất bóng, thêm có trong mấy cây sa-te-che nên chỗ ấy rất, chỗ tối đen như mực.

(Có nữa)

Trà Thanh-Long
(Hiệu con Rồng)

Ai muốn mua sỉ và mua lẻ trà Thanh Long xin do nơi M. Trương-gia-Bảng, số 98 đường Tổng-đốc - Phương Cholon.

SAIGON — IMP. THANH-MAU 5-7 RUE DE REMS — Le Gérant : NGUYỄN-VAN-SAM